

Јавно предузеће за подземну експлоатацију угља "Ресавица"

**ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ
ЈП ПЕУ "РЕСАВИЦА"**

План УО ЈП ПЕУ "Ресавица"	Израдио	Ажурирао	Одобрио
Име и презиме	Зорица Ивковић Гл.инж. за УО	1. Небојша Марковић Вод.инж. за ЗЖС и УО 2. Драгана Кљештан Пом.дир. за ЗЖС и УО	Саша Спасић ВД Директора ЈП ПЕУ "Ресавица"
Датум израде	28.10.2020. године бр. протокола 6017		
Датум ажурирања		31.10.2023. године бр. протокола 5997	
Потпис		1. 2.	

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА
ПОДЗЕМНУ ЕКСПЛОАТАЦИЈУ УГЉА
Дел. бр. 5997
Датум: 31-10-2023
РЕСАВИЦА

Ресавица, октобар 2023. године

Основни подаци о носиоцу пројекта

ЈП ПЕУ “Ресавица”	
Назив општине	Деспотовац
Масто	Ресавица
Адреса седишта правног лица	Петра Жалца број 2, 35237
Рудници у саставу ЈП	РМУ “Рембас”, РМУ “Соко”, РМУ”Боговина”, РМУ ”Јасеновац” РМУ”Штаваљ”, РКУ”Ибарски рудници”, РГП “Алексиначки рудници”, РА “Вршка Чука”, РЛ “Лубница”
Одговорно лице у правном лицу	Саша Спасић, дипл.правник
Шифра делатности предузећа	0520- Експлоатација лигнита и мрког угља
Матични број предузећа	17507699
ПИБ	103084723
Година оснивања предузећа	15.05.2003. године

Носиоци израде Плана управљања отпадом ЈП ПЕУ “Ресавица”

Помоћник директора за ЗЖС и УО – Драгана Кљештан, маст.инж.зашт.жив.сред.			
Телефон: 063/ 365-785		Е-маил: dragana.dlukic@jppeu.rs	
Водећи инжењер за ЗЖС и УО – Небојша Марковић, инж.зашт.жив.сред.			
Телефон: 062/8317161		Е-маил: nebojsa.markovic@jppeu.rs	
Назив рудника	Име и презиме одг.лица за УО	Телефон	Е-маил
РМУ “Рембас”	Весна Радосављевић, аналит.зжс.	066/8127140	sluzbazzsrmurembas@gmail.com
РМУ “Соко”	Дејан Миковић, дипл.инж.шум.	064/2011843	dejanmikovicjppeu@gmail.com
РМУ “Јасеновац”	Велибор Јевтић, дипл.инг.пољ.	063/1135108	jevtic.velibor@gmail.com
РМУ “Боговина”	Срђан Длбокић, руд.тех.	066/8085210	srdjandlbokic@gmail.com
РМУ” Штаваљ”	Бојана Нишавић, маст.инж.зашт.на раду	062/226946	nisavicb92@gmail.com
РЛ “Лубница”	Миодраг Михајловић, дипл.инж.руд.	063/1036899	mickomihajlovic71@gmail.com
РА”Вршка Чука”	Стева Милетић, маст.манаџ.безб.	061/8172216	stevamiletic.jppeu@gmail.com
РКУ “Ибарски рудници”	Миљан Вилимоновић, дипл.инж.руд.	060/4551220	schultze_78@yahoo.com
РГП”Алексиначки рудници”	Милица Војиновић, дипл.биолог-еколог	060/3213377	milicavojinovic@ymail.com

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
2. ПОЛИТИКА И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	2
3. НАЧЕЛА И ТЕРМИНИ У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ.....	3
3.1. Општа начела управљања отпадом	3
3.2. Начела хијерархије управљања отпадом	3
4. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА РС У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	4
4.1. Обавезе предузећа по Закону о управљању отпадом	5
5. ТЕРМИНИ И ЗНАЧЕЊЕ ИЗРАЗА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ.....	7
6. КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И КЛАСИФИКАЦИЈА ОТПАДА	8
7. ТЕХНОЛОШКИ ОПИС НАСТАНКА ОТПАДА И ПРЕГЛЕД ЛОКАЦИЈА ПРИВРЕМЕНИХ СКЛАДИШТА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈАЛА У РУДНИЦИМА	13
ЛП ПЕУ “РЕСАВИЦА”	13
7.1. РА “Вршка Чука”, Аврамица-Зајечар.....	14
7.2. РКУ "Ибарски рудници", Баљевац на Ибру	15
7.3. РМУ "Рембас", Ресавица, Деспотовац	17
7.4. РМУ "Соко", село Читлук, Сокобања.....	26
7.5. РМУ "Боговина", село Боговина, Бољевац	27
7.6. РМУ "Јасеновац", село Јасеновац, Крепољин	29
7.7. РМУ "Штаваљ", село Штаваљ, Сјеница	30
7.8. РЛ "Лубница", село Лубница, Зајечар	32
7.9. РГП "Алексиначки рудници", Алексинач	33
8. УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ СА НЕОПАСНИМ ОТПАДОМ КОЈИ СЕ ГЕНЕРИШЕ НА ПОГОНИМА РУДНИКА КОЈИ СУ У САСТАВУ ЛП ПЕУ “РЕСАВИЦА”	35
8.1. Упутство за поступање са металним отпадом	35
8.2. Упутство за поступање са мешаним металним отпадом	36
8.3. Упутство за поступање са отпадним гумама	36
8.4. Упутство за поступање са отпадним возилима.....	37
8.5. Упутство за поступање са шљаком и пепелом	37
8.6. Упутство за поступање са дрвеним отпадом	38
9. УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ СА ОПАСНИМ ОТПАДОМ КОЈИ СЕ ГЕНЕРИШЕ НА ПОГОНИМА РУДНИКА КОЈИ СУ У САСТАВУ ЛП ПЕУ “РЕСАВИЦА”	38
9.1. Упуство за поступање са отпадним уљима и мазивима	38
9.2. Упуство за поступање са зауљеним материјалима и адсорбентима	40
9.3. Упутство за поступање са оловним батеријама и акумулаторима	40
9.4. Упутство за поступање са електронским и електро отпадом.....	41
9.5. Упутство за поступање са флуоресцентним цевима и другим сијалицама које садрже живу	41
9.6. Упутство за поступање са отпадним хемикалијама	42
9.7. Упутство за поступање са отпадним уљним емулзијама	42
10. ЗАКОНСКЕ ОБАВЕЗЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАВАЊА И ПРЕДАЈЕ ОПАСНОГ/НЕОПАСНОГ ОТПАДА	44
10.1. Извештавање Агенцији за заштиту животне средине	44
10.2. Годишње извештавање републичког завода за статистику	45
10.3. Документ о кретању отпада.....	45
10.4. Документ о кретању опасног отпада.....	46
11. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	47
12. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗДРАВЉА ЉУДИ ПРИЛИКОМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У ЛП ПЕУ “РЕСАВИЦА”	48
12.1. Мере заштите животне средине	48
12.2. Мере заштите здравља људи	49

13. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА ПРИЛИКОМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У ЈП ПЕУ “РЕСАВИЦА”	50
13.1. Превентивне мере заштите од пожара	50
13.2. Превентивне мере заштите од пожара и поступак у случају избијања пожара предвиђене Правилима заштите од пожара.....	52
13.3. Превентивне мере код опреме за гашење	54
13.4. Превентивне мере у систему за јављање и гашење пожара	54
13.5. Превентивне мере обезбеђења снабдевања водом и провера хидрантске мреже.....	54
13.6. Превентивне мере са апаратима за почетно гашење пожара	54
13.7. Техничке превентивне мере у систему заштите од пожара - Мере одржавања хидрантског развода.....	55
13.8. Опште мере заштите од пожара	55
13.9. Посебне мере заштите од пожара	56
13.10. Остале мере заштите од пожара и експлозије у односу на врсту отпада.....	56
14. АКЦИОНИ ПЛАН	57
15. РЕЗИМЕ.....	57

Основ ревизије- допуна предходног Плана УО из октобра 2020.године је у складу са чланом 26. односно чланом 15. Закона о управљању отпадом (“Службени гласник РС” број 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 др.закон и 35/2023).

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Обавеза израде Плана управљања отпадом утврђена је чланом 15. и чланом 26. **Закона о управљању отпадом** (“Службени гласник РС” број 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 др.закон и 35/2023) - оператер је дужан да ажурира сваке три године. План управљања отпадом, ажуриран у октобру 2023, односи се на све руднике који улазе у састав ЈП ПЕУ “Ресавице”.

Управљање отпадом у оквиру система заштите животне средине подразумева контролисани настанак, прикупљање, складиштење, транспорт, третман, рециклажу, коришћење и одлагање отпада. Пројектовање система управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” зависи од више фактора, а пре свега од његових особина и на основу тога може се предвидети решење редукације, сакупљања, рециклаже, транспорта и одлагања.

Ефикасним системом управљања неопасним и опасним индустријским отпадом, од самог места његовог настанка па до коначног одлагања, смањују се ризици загађења животне средине. Успостављање јединственог система управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” захтева познавање процеса настајања, процедура руковања, складиштења, транспорта, третирања и одлагања отпада. Изучавање аспеката управљања отпадом захтева високу стручност, време и ресурсе. Међутим, трошкови успостављања система управљања отпадом су мали у поређењу са потенцијалним финансијским последицама у случају неодговорног односа према животној средини.

ЈП ПЕУ “Ресавица” као произвођач отпада, дужна је да изради План управљања отпадом ако годишње производи више од 100t неопасног отпада или више од 200kg опасног отпада и прибави извештај о испитивању отпада за сваку врсту коју генерише. План управљања отпадом примењује начело хијерархије у управљању отпадом, као и прописане мере поступања са отпадом приликом сакупљања, складиштења или предаје отпада и др. ЈП ПЕУ “Ресавица” спада у ову категорију па сходно томе приступа ажурирању Плана управљања отпадом.

Полазећи од тога да је План управљања отпадом управљачки инструмент којим се обезбеђује предузимање превентивних мера усмерених на спречавање загађења животне средине отпадом.

Редослед приоритета у пракси управљања отпадом је следећи:

1. превенција стварања отпада и смањење коришћења ресурса (замена инпута, повећање ефикасности искоришћења сировина и ресурса, унапређење процеса, усаглашавање производа, унапређено одржавање опреме или процеса, затварање животног циклуса производа).
2. поновна употреба, односно коришћење производа за исту или другу намену.
3. рециклажа односно третман ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (третирање отпада који није могуће више користити у постојећем облику и његово коришћење у производњи новог производа).
4. искоришћење односно коришћење вредности отпада (спаљивање уз коришћење енергије).
5. одлагање отпада депоновањем или спаљивањем на начин којим се најмање штети животној средини (само одлагање подразумева одлагање на депонију или инсинерацију без искоришћења створене енергије).

2. ПОЛИТИКА И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Политика животне средине и управљање отпадом је саставни део наше пословне политике и заснована је на доследном поштовању закона, правилника, уредби и стандардима у области заштите животне средине и управљању отпада, као и наше добре праксе у годинама иза нас.

ЈП ПЕУ “Ресавица” је предузеће посвећено очувању животне средине и свесни смо значаја који треба да имамо у очувању животне средине обзиром на делатност коју обављамо.

Основна начела политике заштите животне средине су:

- Приоритетан задатак одговорних лица и запослених, са аспекта животне средине, је да се задовоље захтеви и очекивање друштва у целини, поштујући усвојену законску регулативу;
- Стално побољшавање система менаџмента животне средине и спречавање загађења животне средине;
- Доследна примена ове политике у циљу заштите животне средине и управљања отпадом, као и ширење свести о њиховој потреби;
- Отворена и стална комуникација са окружењем, у циљу сталног ширења културе заштите животне средине.

Циљеви система управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” су да се обезбеде и осигурају услови за:

- 1) управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина;
- 2) превенцију настајања отпада;
- 3) поновно искоришћење и рециклажу отпада;
- 4) развој поступака третмана и поновног коришћења отпада;
- 5) праћење стања отпада;
- б) развијање свести о управљању отпадом.

Успостављање система управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” заснива се на идентификацији токова отпада и њихових извора, као и анализу постојеће праксе управљања отпадом. Разлог идентификације токова отпада и анализе тренутног поступања је како би се одабрале и примениле најадекватније технике управљања отпадом и унапредила постојећа пракса управљања индустријским отпадом. Одрживо управљање отпадом представља ефикасно коришћење материјалних ресурса, смањење количина отпада који се производи, а када је отпад произведен, поступање са њим на начин који активно доприноси одрживом развоју кроз реализацију циљева:

- еконимских,
- социјалних и
- заштите животне средине.

Имплементацијом основних принципа управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” тј. решавањем проблема отпада на месту његовог настајања, деловањем на принципу превенције, одвојеном сакупљању и његовом поновном искоришћењу у највећој могућој мери, као решавању питања одлагања отпада на адекватан начин, имплементирају се основни принципи управљања отпадом и спречавају се ризици загађења животне средине.

Полазна тачка приликом ажурирања Плана управљања отпадом 2023. година је утврђивање потреба и захтева за повећањем искоришћења отпада као секундарне сировине, јачање капацитета за привремено складиштење отпада, унапређење организације и кадровско оспособљавање кроз сталну ЕДУКАЦИЈУ запослених, подизање свести у управљању отпадом на нивоу свих рудника у саставу ЈП ПЕУ “Ресавице”. Циљ предузећа је успостављање интегрисаног управљања отпадом, при чему се посебна пажња посвећује поштовању важеће законске регулативе и хијархије управљања отпадом. То подразумева превенцију стварања отпада, затим минимизацију, идентификацију, сакупљање, разврставање, евидентирање, складиштење, предају овлашћеном оператеру и на крају одлагање →уз што мање штете по животну средину. Битан елемент стратегије управљања

отпадом свих рудника “Ресавице” је развој свести запослених, њихово континуирано усавршавање и укључивање у унапређењу управљања отпадом.

План управљања отпадом ЈП ПЕУ “Ресавица” дефинише поступање са отпадом који се може користити као секундарна сировина, начин његовог прикупљања, услови складиштења, поступање са отпадом који има својства опасних материја као и отпадом који немају употребну вредност и не могу се користити као секундарна сировина.

Кључне фазе у управљању отпадом на нивоу ЈП ПЕУ “Ресавица” дефинишу се у оквиру

Плана управљања отпадом а то су:

- идентификација настајања отпада;
- карактеризација и категоризација отпада;
- разврставање отпада;
- привремено одлагање и складиштење отпада;
- третман отпада;
- продаја и транспорт отпада.

План управљања отпадом обезбеђује услове за његово рационално и одрживо управљање.

3. НАЧЕЛА И ТЕРМИНИ У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Процесом усаглашавања и хармонизације са законодавном оквиром РС Србије и ЈП ПЕУ “Ресавица” као друштвено одговорно предузеће у области отпада обухватили су и општа начела која се примењују у циљу побољшања система управљања отпадом

3.1. Општа начела управљања отпадом

Општа начела управљања отпадом ЈП ПЕУ “Ресавица” се у поступку имплементације Плана управљања отпадом придржавају општих начела у управљању отпадом као што су:

- начело избора најоптималније опције за животну средину;
- начело близине и регионалног приступа управљању отпадом;
- начело хијерархије управљања отпадом;
- начело одговорности;
- начело загађивач плаћа.

3.2. Начела хијерархије управљања отпадом

На основу члана 6, тачке 3 Закона о управљању отпадом (“Службени гласник РС “број 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018 др.закон и 35/2023) произвођач отпада је дужан да обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом.

Циљ управљања отпадом је да се не угрожава здравље људи и животна средина. Управљање отпадом заснива се на више различитих начела, од којих начело хијерархије управљања отпадом даје редослед приоритета у пракси управљања отпадом.

*Хијерархија управљања отпадом, представља редослед приоритета у пракси управљања отпадом!

*Применом редоследа хијерархије УО, постиже се најбољи резултат по животну средину.

*Применом начела хијерархије узимају се у обзир општи принципи заштите животне средине, предострожности и одрживости, техничке изводљивости и економске вредности, заштите ресурса, као и укупан утицај на животну средину, здравље људи, економски и социјални утицаји.

4. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА РС У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

Применом и употребом Плана управљања отпадом за период 2023-2026 године, обавеза ЈП ПЕУ “Ресавица”, као привредног субјекта је практична примена и усаглашавање са важећом законском регулативом Републике Србије у области управљања отпадом.

Листа актуелних законских прописа који регулишу управљање отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица”:

1. Закон о заштити животне средине - Сл.гласник РС 135/04, 36/09, 72/09, 43/11, 14/16, 76/18 и 95/18;
2. Закон о заштити природе- Сл.гласник РС 36/09, 88/10, 91/10, 14/16,98/18 и 71/21;
3. Закон о управљању отпадом -Сл.гласник РС 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 и 38/23;
4. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду- Сл.гласник РС 36/09 и 95/18;
5. Закон о транспорту опасне робе- Сл. гласник РС, бр. 104/16, 83/18, 95/2018 - др. закон и 10/19;
6. Закон о хемикалијама- Сл.гласник РС 36/09, 88/10,92/11, 93/12 и 25/15;
7. Закон о заштити од пожара- Сл.гласник РС 111/09, 20/15и 87/18;
8. Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама- Сл.гласник РС 87/18;
9. Закон о безбедности и здрављу на раду - Сл.гласник РС 38/23;
10. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине- Сл.гласник РС 135/04, 25/15 и 109/21;
11. Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје - Сл.гласник РС 99/10;
12. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије- Сл.гласник РС 98/10;
13. Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе за третман, односно складиштење, поновно искоришћење и одлагање отпада- Сл.гласник РС 38/18;
14. Правилник о листи мера превенције стварања отпада- Сл.гласник РС 7/19;
15. Правилник о садржини потврде о изузимању од обавезе прибављања дозволе за складиштење инертног и неопасног отпада- Сл.гласник РС 73/10;
16. Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпадаТретман Сл.гласник РС 92/10 и 77/21;
17. Правилник о начину и поступку за управљање отпадним флуоросцентним цевима које садрже живу- Сл.гласник РС 97/10;
18. Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима- Сл.гласник РС 86/10;
19. Правилник о начину и поступку управљања отпадним гумама- Сл.гласник РС 104/09 и 81/10;
20. Правилник о начину и поступку управљања отпадним возилима- Сл.гласник РС 98/10;
- 21.Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима-Сл.гласник РС 71/10;
22. Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање- Сл.гласник РС 7/20 и 79/21;
23. Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада- Сл.гласник РС 56/10, 93/19 и 39/21;
24. Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање- Сл.гласник РС 114/13;
- 25.Правилник о обрасцу докумената о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање- Сл.гласник РС 17/17.

4.1. Обавезе предузећа по Закону о управљању отпадом

Члан 8. Власник отпада, односно оператер, дужан је да класификује отпад на прописан начин, у складу са овим законом.

Члан 25. Произвођач производа користи технологије и развија производњу на начин који обезбеђује рационално коришћење природних ресурса, материјала и енергије, подстиче поновн коришћење и рециклажу производа и амбалаже на крају животног циклуса и промовише еколошки одрживо управљање природним ресурсима.

Члан 26. Произвођач отпада дужан је да:

- 1) сачини план управљања отпадом из члана 15. овог закона и организује његово спровођење, ако годишње производи више од 100 тона неопасног отпада или више од 200 килограма опасног отпада;
- 2) прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај пет година, након чега је дужан да прибави нови извештај о испитивању отпада;
- 3) брисана је - види члан 8. Закона – 35/2023-68
- 4) обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом;
- 5) сакупља настали отпад одвојено и разврстава га у складу са потребом будућег третмана;
- 6) привремено складишти отпад на начин који не утиче на здравље људи и животну средину и обезбеди услове да не дође до мешања различитих врста отпада, као ни мешања отпада са водом;
- 7) преда отпад лицу које је овлашћено за управљање отпадом ако није у могућности да организује поступање са отпадом у складу са овим законом;
- 8) води евиденцију о отпаду који настаје, који се предаје или одлаже;
- 9) одреди лице одговорно за управљање отпадом;
- 10) омогући надлежном инспектору контролу над локацијама, објектима, постројењима и документацијом.

Произвођач отпада није дужан да прибави дозволу за привремено складиштење сопственог отпада, који је настао у поступку обављања његове основне делатности утврђене посебним прописом, на локацији на којој је отпад настао.

Произвођач отпада који производи отпад на више локација и исти привремено складишти у свом централном складишту у обавези је да за исто прибави дозволу за складиштење отпада.

Складиште из става 2. овог члана мора да испуњава техничке услове прописане посебним прописом за дату врсту отпада, односно посебним прописом за складиштење отпада.

Лице одговорно за управљање отпадом из става 1. тачка 9) овог члана дужно је:

- 1) изради нацрт плана управљања отпадом из члана 15. овог

закона, организује његово спровођење и ажурирање;
2) предлаже мере у складу са начелима управљања отпадом;
3) прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом и извештава органе управљања.

Произвођач отпада може вршити третман отпада самостално или га мора предати другом правном лицу или предузетнику који обавља послове третмана отпада, или преко посредника отпадом, трговца отпадом или преко јавног комуналног предузећа или путем јавно приватног партнерства, односно да отпад извезе ако у Републици Србији не постоји постројење за третман предметног отпада.

Члан 27. Одговорност власника отпада - Власник отпада је одговоран за све трошкове управљања отпадом.

Члан 31. Квалификовано лице одговорно за стручни рад.

Члан 36. Отпад се складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији произвођача или власника и/или другог држаоца отпада, у центрима за сакупљање, трансфер станицама и другим локацијама у складу са овим законом.

Складиште отпада из става 1. овог члана може бити:

- 1) привремено складиште на месту настанка отпада;
- 2) складиште отпада као простор на ком се отпад складишти пре предавања у постројење за поновну употребу, рециклажу, поновно искоришћење или одлагање;
- 3) складиште отпада у постројењу за рециклажу, поновно искоришћење или одлагање отпада у којем се отпад припрема за третман, укључујући и трансфер станицу.

Дозволом о управљању отпадом, одређује се врста складишта из става 2. тач) 2. и 3. овог члана узимајући у обзир његову намену, врсту и количину отпада, као и време његовог складиштења.

Произвођачу отпада за привремено складиштење на месту настанка отпада, не издаје се дозвола, осим за отпад настао у постројењу за третман отпада.

Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање.

Члан 44. Управљање опасним отпадом.

Члан 45. Кретање отпада прати посебан Документ о кретању отпада.

Члан 46. Кретање опасног отпада прати посебан Документ о кретању опасног отпада.

Члан 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 58 Управљање посебним токовима отпада.

- Члан 75. Произвођач и власник отпада дужан је да води и чува дневну евиденцију о отпаду и доставља редовни годишњи извештај Агенцији.
- Члан 78. Произвођач или власник отпада сноси трошкове сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада у складу са законом.
- Члан 88, 89, 90, 91, 92. Казнене одредбе.

5. ТЕРМИНИ И ЗНАЧЕЊЕ ИЗРАЗА У ОБЛАСТИ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ

У циљу потпуног разумевања Плана управљања отпадом, у наставку се дају појашњења основних појмова који се користе у овом документу:

1) **отпад** јесте свака материја или предмет садржан у листи категорија отпада (Q листа) који власник одбацује, намерава или мора да одбаци, у складу са законом;

2) **комунални отпад** јесте отпад из домаћинства (кућни отпад), као и други отпад који је због своје природе или састава сличан отпаду из домаћинства;

3) **неопасан отпад** јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада;

4) **опасан отпад** јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован;

5) **оператер** јесте свако физичко или правно лице које, у складу са прописима, управља постројењем или га контролише или је овлашћен за доношење економских одлука у области техничког функционисања постројења и на чије име се издаје дозвола за управљање отпадом;

б) **депонија** јесте место за одлагање отпада на површини или испод површине земље где се отпад одлаже укључујући: интерна места за одлагање (депонија где произвођач одлаже сопствени отпад на месту настанка), стална места (више од једне године) која се користе за привремено складиштење отпада, осим трансфер станица и складиштења отпада пре третмана или поновног искоришћења (период краћи од три године) или складиштења отпада пре одлагања (период краћи од једне године);

7) **индустријски отпад** јесте отпад из било које индустрије или са локације на којој се налази индустрија, осим јаловине и пратећих минералних сировина из рудника и каменолома;

8) **инертни отпад** јесте отпад који није подложен било којим физичким, хемијским или биолошким променама; не раствара се, не сагорева или на други начин физички или хемијски реагује, није биолошки разградив или не утиче неповољно на друге материје са којима долази у контакт на начин који може да доведе до загађења животне средине или угрози здравље људи; укупно излуживање и садржај загађујућих материја у отпаду и екотоксичност излужених материја морају бити у дозвољеним границама, а посебно не смеју да угрожавају квалитет површинских и/или подземних вода;

9) **карактеризација отпада** јесте поступак испитивања којим се утврђују физичко-хемијске, хемијске и биолошке особине и састав отпада, односно одређује да ли отпад садржи или не садржи једну или више опасних карактеристика;

10) **класификација отпада** јесте поступак сврставања отпада на једну или више листа отпада које су утврђене посебним прописом, а према његовом пореклу, саставу и даљој намени;

11) **комерцијални отпад** јесте отпад који настаје у предузећима, установама и другим институцијама које се у целини или делимично баве трговином, услугама, канцеларијским пословима, спортом, рекреацијом или забавом, осим отпада из домаћинства и индустријског

отпада;

12) **одлагање отпада** јесте било који поступак или метода уколико не постоје могућности регенерације, рециклаже, прераде, директног поновног коришћења или употребе алтернативних извора енергије у складу са Д листом;

13) **поновно искоришћење отпада** јесте било који поступак или метода којом се обезбеђује поновно искоришћење отпада у складу са Р листом;

14) **посебни токови отпада** јесу кретања отпада (истрошених батерија и акумулатора, отпадног уља, отпадних гума, отпада од електричних и електронских производа, отпадних возила и другог отпада) од места настајања, преко сакупљања, транспорта и третмана, до одлагања на депонију;

15) **постројење за управљање отпадом** јесте стационарна техничка јединица за складиштење, третман или одлагање отпада, која заједно са грађевинским делом чини технолошку целину;

16) **произвођач отпада** јесте привредно друштво, предузеће или друго правно лице, односно предузетник, чијом активношћу настаје отпад и/или чијом активношћу претходног третмана, мешања или другим поступцима долази до промене састава или природе отпада;

17) **рециклажа** јесте поновна прерада отпадних материјала у производном процесу за првобитну или другу намену, осим у енергетске сврхе;

18) **сакупљање отпада** јесте активност систематског сакупљања, разврставања и/или мешања отпада ради транспорта;

19) **сакупљач отпада** јесте физичко или правно лице које сакупља отпад;

20) **складиштење отпада** јесте привремено чување отпада на локацији произвођача или власника отпада, као и активност оператера у постројењу опремљеном и регистрованом за привремено чување отпада;

21) **транспорт отпада** јесте превоз отпада ван постројења који обухвата утовар, превоз (као и претовар) и истовар отпада;

22) **третман отпада** обухвата физичке, термичке, хемијске или биолошке процесе укључујући и разврставање отпада пре третмана, који мењају карактеристике отпада са циљем смањења запремине или опасних карактеристика, олакшања руковања са отпадом или подстицања рециклаже и укључује поновно искоришћење и рециклажу отпада;

23) **управљање отпадом** јесте спровођење прописаних мера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада, укључујући и надзор над тим активностима и бригу о постројењима за управљање отпадом после затварања;

24) **власник отпада** јесте произвођач отпада, лице које учествује у промету отпада као посредни држалац отпада или правно или физичко лице које поседује отпад.

6. КАРАКТЕРИЗАЦИЈА И КЛАСИФИКАЦИЈА ОТПАДА

Карактеризација отпада - јесте поступак испитивања којим се утврђују физичко-хемијске, хемијске и биолошке особине и састав отпада, односно одређује да ли отпад садржи или не садржи једну или више опасних карактеристика.

У ЈП ПЕУ “Ресавица” на основу сагледавања карактеристика технолошког процеса као и на основу извршене идентификације врсте отпада по указаној потреби вршиће се и додатна испитивања у смислу карактеризације и категоризације отпада. Сагласно најновијим изменама и допунама Закона о управљању отпадом (који је у примени од 7.маја 2023.године), члан 26.,став 2 налаже: *“прибави извештај о испитивању отпада и обнови га у случају промене технологије, промене порекла сировине, других активности које би утицале на промену карактера отпада и чува извештај пет година, након чега је дужан да прибави нови извештај о испитивању отпада”*.

Сходно члану 93 истог закона: *“Правна и физичка лица ускладиће своје пословање са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, осим ако*

овим законом није друкчије одређено”, ЈП ПЕУ “Ресавица” као један од примарних циљева имаће и усклађивање са Законом о УО, а везано за ажурирање и обнову истеклих извештаја о испитивању отпада (старијих од 5 година), што је обрађено даље у тексту-поглавље 14., тачка 1.

Отпад који се генерише у рудницима ЈП ПЕУ “Ресавица”, са датумом испитивања и бројем извештаја приказан у табели испод:

Ред. бр.	Датум и бр. извештаја:	Назив отпада	Индексни број из Каталога отпада	Испитивање извршио
1	24.08.2009. 11-874	Отпадна возила и делови од возила која не садрже течност и друге опасне компоненте	16 01 06 отпадна возила која не садрже ни течности ни друге опасне компоненте	ГЗЈЗ Београд
2	24.09.2009. 11-867	Отпадна коришћена моторна уља	13 02 08* остала моторна уља, уља за мењаче и подмазивање	ГЗЈЗ Београд
3	28.09.2009. 11-873	Отпад и остаци од рударске опреме	19 12 02 метали који садрже гвожђе	ГЗЈЗ Београд
4	28.09.2009. 11-866	Отпадне коришћене пнеуматске гуме	16 01 03 отпадне гуме	ГЗЈЗ Београд
5	28.09.2009. 11-869	Отпадне коришћене оловне батерије	200133* батерије и акумулатори укључени у 160601, 160602 или 160603 и несортиране батерије и акумулатори који садрже ове батерије	ГЗЈЗ Београд
6	28.09.2009. 11-871	Отпадне лужинске ћелије рударских лампи	16 06 01* - оловне батерије	ГЗЈЗ Београд
7	28.09.2009. 11-870	Отпадне аку ћелије локомотива	16 06 01* - оловне батерије	ГЗЈЗ Београд
8	28.09.2009. 11-872	Отпад и остаци од бакра	160216 компоненте уклоњене из одбачене опреме другачије од оних наведених у 16 0215(опасне компоненте уклоњене из одбачене опреме)	ГЗЈЗ Београд
9	28.09.2009. 11-868	Отпадни коришћени филтери од уља	16 01 07* филтери за уље	ГЗЈЗ Београд
10	19.08.2013. II-8:3162/12	Отпаци и остаци од гвожђа и челика	17 04 05 гвожђе и челик	ГЗЈЗ Београд
11	19.08.2013. II-83162/11	Отпадне флуоресцентне цеви и други отпад који садржи живу	200121* флуоресцентне цеви и други отпад који садржи живу	ГЗЈЗ Београд
12	19.08.2013. II-8:3162/4	Електронски и електрични отпад који садржи опасне компоненте	200135* одбачена електрична и електронска опрема другачија од оне наведене у 20 01 21(флуоресцентне цеви и други отпад који садржи	ГЗЈЗ Београд

			живу) и 20 01 23 (одбачена опрема која садржи хлорофлуороугљоводонике) која садржи опасне компоненте	
13	19.08.2013. II-8: 3162/6	Отпадни зауљени материјали и апсорбенти	150202* апсорбенти, филтерски материјал крпе за брисање, заштитна одећа, који су контаминирани опасним супстанцама	ГЗЈЗ Београд
14	19.08.2013. II-8: 3162/7	Отпадне лабораторијске потрошне хемикалије	160303* неоргански отпади који садрже опасне супстанце 160305* органски отпади који садрже опасне супстанце	ГЗЈЗ Београд
15	19.08.2013. II-8: 3162/5	Отпадне Ni – Cd батерије	160601*(оловне батерије), 160602*(батерије од Ni – Cd) или 160603 (батерије које садрже живу) 160602* батерије од Ni – Cd	ГЗЈЗ Београд
16	20.08.2013. II-8: 3162/10	Отпадна моторна уља, уља за мењаче и подмазивање	130205* минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање	ГЗЈЗ Београд
17	20.08.2013. II-8: 3162/9	Отпадна емулзија из конденз бачве	130802* остале емулзије	ГЗЈЗ Београд
18	20.08.2013. II-8: 3162/8	Отпадна трансформаторска уља	130307* минерална нехлорована уља за изолацију и пренос топлоте	ГЗЈЗ Београд
19	13.07.2015. I-1202/15	Солификат отпадне уљне емулзије	190307 - солидификовани отпади другачији од оних наведених у 190306	Институт „МОЛ“ д.о.о. Стара Пазова
20	29.01.2019. II-8:156/4	Искоришћене тонер касете	080318 отпадни тонер за штампање другачији од оног наведеног у 080317	ГЗЈЗ Београд
21	06.02.2023. O23015351	Отпадни делови транспортне траке	040209 - отпади од мешовитих материјала	Мипхем д.о.о. Београд
22	06.02.2023. O23015352	Отпадна уљна емулзија из експанзионе посуде	130802* - остале емулзије	Мипхем д.о.о. Београд
23	06.02.2023. O23015350	Отпадне бакарне цеви	17 04 01 бакар, бронза, месинг	Мипхем д.о.о. Београд

Класификација отпада је поступак сврставања отпада на једну или више врста отпада према његовом пореклу, саставу и даљој намени. Сакупљање отпада представља активност систематског сакупљања, разврставања и/или мешања отпада ради транспорта. Отпад који је разврстан према пореклу и садржају се одвојено сакупља. Није дозвољено мешање опасног отпада са неопасним отпадом.

Правилником о категоријама класификацији и испитивању отпада („Службени гласник РС“ бр.56/10, 93/19 и 39/21) се прописује: Каталог отпада; листа категорија отпада (Q листа); листа категорија опасног отпада према њиховој природи или активности којом се стварају (Y листа); листа Компоненти отпада који га чине опасним (Ц листа); листа опасних карактеристика отпада (X листа); листа поступака и метода одлагања и поновног искоришћења отпада (Д и Р листа); граничне вредности концентрације опасних компоненти у отпаду на основу којих се одређују карактеристике отпада; врсте параметара за одређивање физичко-хемијских особина опасног отпада намењеног за физичко-хемијски третман; врсте параметара за испитивање отпада за потребе термичког третмана; врсте параметара за испитивање отпада и испитивање елуата намењеног одлагању; врсте, садржина и образац извештаја о испитивању отпада и начин и поступак.

Q листа

Ознака	Опис поступка
Q1	Остаци од производње или потрошње који нису другачије специфицирани
Q2	Производи без спецификација
Q3	Производи чији је рок употребе истекао
Q4	Просути материјали, материјали који су настали услед губитка или незгоде при поступању са њима, укључујући све материјале, опрему и сл. контаминирани при незгоди
Q5	Контаминирани или запрљани материјали настали у току планираног поступка (нпр. остаци од поступака чишћења, материјали за паковање, контејнери)
Q6	Неупотребљиви делови (нпр. истрошене батерије, катализатори и др.)
Q7	Супстанце које више не задовољавају (нпр. контаминирани киселине или растварачи, истрошене соли за термичку обраду и др.)
Q8	Остаци из индустријских процеса (нпр. шљака, дестилациони талози и др.)
Q9	Остаци из процеса за смањење загађења (нпр. муљ из уређаја за влажно пречишћавање гасова, прашина из врећастих филтера, потрошени филтери)
Q10	Остаци од машинске грубе/фине обраде (нпр. струготине, опилци и отпаци од глодања и сл.)
Q11	Остаци од екстракције и прераде сировина (нпр. отпад из рударства, нафтне исплаке и др.)
Q12	Материјали чији је првобитни састав искварен (нпр. уље загађено полихлорованим бифенилима - ПЦБ и др.)
Q13	Свака материја, материјал или производ чије је коришћење забрањено
Q14	Производи које њихов власник одбацује као неупотребљиве (нпр. Пољопривредни отпад, отпад из домаћинства, канцеларијски, комерцијални и отпад из трговина и сл.)
Q15	Контаминирани материјали, материје или производи настали у процесу ремедијације земљишта
Q16	Било који други материјали, материје или производи који нису обухваћени у горе наведеним категоријама

D листа: Поступци и методе одлагања

Ознака	Опис поступка
D1	Депонување отпада у земљиште или на земљиште (нпр. депоније и др.)
D2	Излагање отпада процесима у земљишту (нпр. биодеградација течног отпада или муљева у земљишту)
D3	Дубоко убризгавање (нпр. депонување врста отпада које се пумпама могу убризгавати у бунаре, напуштене руднике соли или природне депое)
D4	Површинско депонување (нпр. депонување течних или муљевитих врста отпада у јаме, базене или лагуне итд.)
D5	Одлагање отпада у посебно пројектоване депоније (нпр. одлагање Отпада у линеарно поређане покривене касете, међусобно изоловане и изоловане од животне средине)
D6	Испуштање у воде, осим у мора, односно океане
D7	Испуштање у мора, односно океане, укључујући утискивање у морско дно
D8	Биолошки третмани који нису назначени на другом месту у овој листи, а чији су коначни производи једињења или смеше које се одбацују у било којој од операција од D1 до D12
D9	Физичко-хемијски третмани који нису назначени на другом месту у овој листи, а чији су коначни производи једињења или смеше које се одбацују у било којој од операција од D1 до D12 (нпр. испаравање, сушење, калцинација)
D10	Спаљивање (инсинерација) на тлу
D11	Спаљивање (инсинерација) на мору *
D12	Трајно складиштење (нпр. смештај контејнера у рудник)
D13	Мешање отпада пре подвргавања било којој од операција од D1 до D12 **
D14	Препаковање отпада пре подвргавања било којој од операција од D1 до D13
D15	Складиштење отпада које претходи било којој од операција од D1 до D14 (изузимајући привремено складиштење, током сакупљања, на месту где је произведен отпад)

* Ова операција је забрањена прописима ЕУ и међународним конвенцијама.

** Уколико нема друге одговарајуће Д ознаке, у ову категорију се могу укључити припремне операције које претходе одлагању, укључујући и претходну прераду као што су, између осталог, сортирање, дробљење, сабијање, балирање, сушење, сечење, припремање или одвајање пре пријављивања за било коју операцију која је наведена од D1 до D12.

R листа- Поступци и методе искоришћења отпада

Ознака	Опис поступка
R1	Коришћење отпада првенствено као горива или другог средства за производњу енергије *
R2	Регенерација/ прерада растварача
R3	Рециклирање/ прерада органских материја који се не користе као растварачи (укључујући компостирање и остале процесе биолошке трансформације) **
R4	Рециклирање/ прерада метала и једињења метала

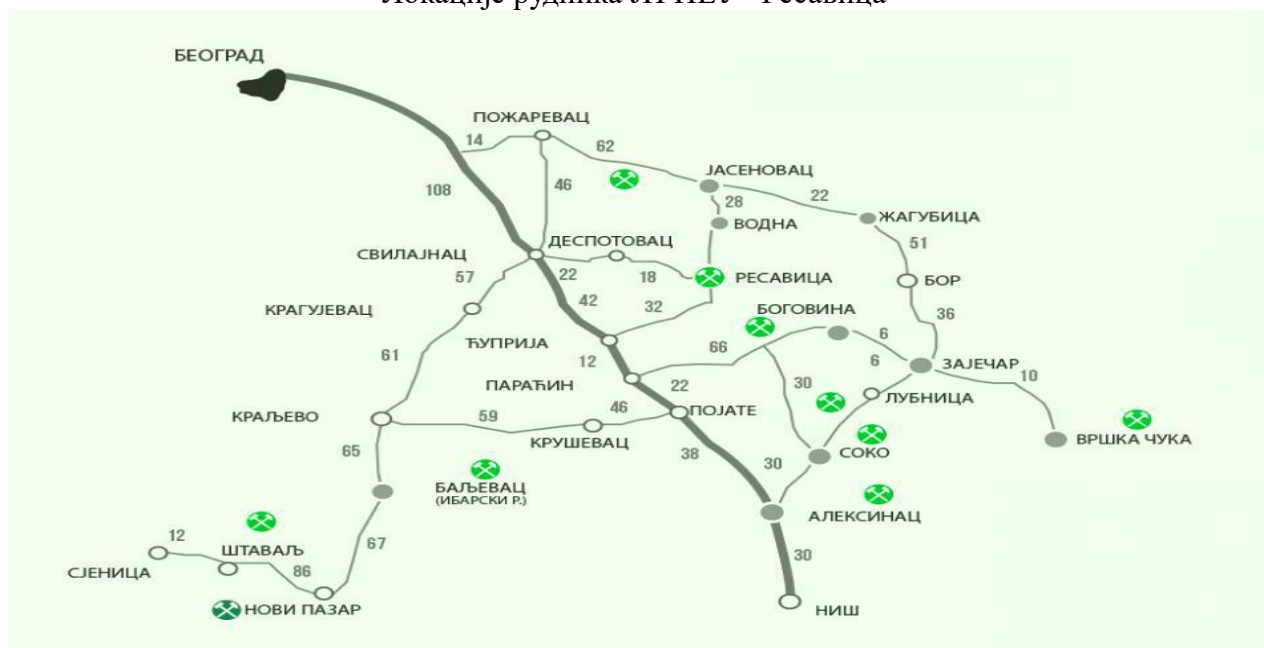
R5	Рециклирање/ прерада других неорганских материјала ***
R6	Регенерација киселина или база
R7	Обнављање компонената које се користе за смањење загађења
R8	Обнављање компонената катализатора
R9	Ре-рафинација или други начин поновног искоришћења отпадног уља
R10	Излагање отпада процесима у земљишту који имају корист за пољопривреду или еколошки напредак
R11	Коришћење отпада добијеног било којом операцијом од R1 до R10 Промене ради подвргавања отпада било којој од операција од R1 до R11 ****
R12	Промене ради подвргавања отпада било којој од операција од R1 до R11 ****
R13	Складиштење отпада намењених за било коју операцију од R1 до R12 (искључујући привремено складиштење отпада на локацији његовог настанка)

7. ТЕХНОЛОШКИ ОПИС НАСТАНКА ОТПАДА И ПРЕГЛЕД ЛОКАЦИЈА ПРИВРЕМЕНИХ СКЛАДИШТА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈАЛА У РУДНИЦИМА ЈП ПЕУ "РЕСАВИЦА"

ЈП ПЕУ Ресавица је предузеће које у свом саставу има девет рудника:

- Рудник антрацита РА "Вршка чука", село Аврамица, Зајечар
- Рудник каменог угља РКУ "Ибарски рудници", Баљевац на Ибру
- Рудник мрког угља РМУ "Рембас", Ресавица, Деспотовац
- Рудник мрког угља РМУ "Соко", село Читлук, Сокобања
- Рудник мрког угља РМУ "Боговина", село Боговина, Бољевац
- Рудник мрког угља РМУ "Јасеновац", село Јасеновац, Крепољин
- Рудник мрког угља РМУ "Штаваљ", село Штаваљ, Сјеница
- Рудник лигнита РЛ "Лубница", село Лубница, Зајечар
- Рудник мрког угља РГП "Алексиначки рудници", Алексинац

Локације рудника ЈП ПЕУ "Ресавица"

7.1. РА "Вршка Чука", Аврамица-Зајечар

Све отпадне материје које се јављају у технолошком процесу производње одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољним погонима РА "Вршка Чука". Број катастарских парцела привремених складишта и кратак опис настанка опасног и неопасног отпада на руднику Вршка Чука.

1 ДИРЕКЦИЈА - број катастарске парцеле - 5443

Отпадни папир и картон - број катастарске парцеле - 5443

Ова врста отпада настаје у свим организационим јединицама на погону рудника услед отпадне амбалаже готово упакованог производа и приликом обављања административних послова.

● Електронски и електрични отпад - број катастарске парцеле - 5443

Ова врста отпада перманентно настаје од електричних и електронских производа који при редовном раду на руднику у виду преноса струје, бушења, резања, хлађења, копирања, информисања и осталих радњи у више организационих јединица (јама, електро радионице, машинске радионице, сепарација, административни део – канцеларије) постаје расходован, истрошен или дотрајао и више није употребљив за рад.

2 МАГАЦИН - број катастарске парцеле - 5186

Отпадно гвожђе и челик - број катастарске парцеле - 5610

Ова врста отпада настаје у јама, машинским радионицама и осталим деловима погона рудника где се користе челичне и гвоздене конструкције и склопови машина и опреме.

● Мешани комунални отпад - број катастарске парцеле - 5610

Ова врста отпада настаје свакодневно у виду мешаног комуналног отпада што подразумева остатке хране, пластику, стакло и друго.

● Отпадне гуме - број катастарске парцеле - 5186

Ова врста отпада настаје у ауто-гаражи рудника након престанка коришћења пнеуматика услед оштећења или истрошености на транспортним возилима и утоварним машинама. Такође, отпадни гумени делови могу настати на тракама које у процесу рада служе за транспорт материјала до сепарације.

● Истрошени акумулатори и батерије - број катастарске парцеле - 5186

Ова врста отпада настаје на погону ремизе, лампаре и у ауто-гаражи приликом свакодневног коришћења транспортних и утоварних машина, рударских електричних локомотива и рударских лампи.

● Отпадни бакар - број катастарске парцеле - 5186

Отпад и остаци од бакра настају у јамама, електро радионицама и на осталим деловима погона где се врши замена електро инсталација и замена бакарне лак жице, приликом ремонта електромотора. Отпадне бакарне цеви настају приликом замена бакарних цеви које су саставни део измењивача топлоте у процесу топлификације.

● Истрошене флуо цеви и живине сијалице - број катастарске парцеле - 5186

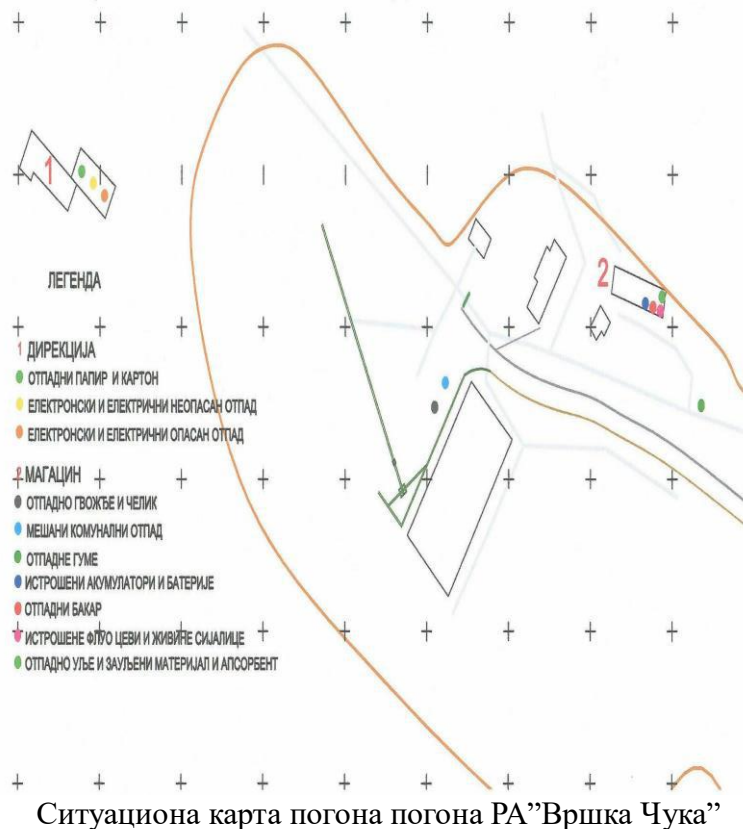
Ова врста отпада настаје на погону рудника, на свим местима и у свим просторијама које за потребе осветљења користе флуоресцентне цеви и друге сијалице које садрже живу.

● Отпадно уље, зауљени материјали и адсорбенти - број катастарске парцеле - 5186

Ова врста отпада настаје при редовним активностима у ауто-гаражи, јама, машинским и електро радионицама приликом претакања и истакања, ремонтовања, сервисирања и замене

уља у возилима, уређајима и машинама које се користе у процесу експлоатације угља и пратећих активности.

СИТУАЦИОНИ ПЛАН ПОГОНА РУДНИКА

7.2. РКУ "Ибарски рудници", Баљевац на Ибру

Све отпадне материје које се јављају у технолошком процесу производње одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољним погонима РКУ "Ибарски рудници". У наставку текста наведени су бројеви катастарских парцела привремених складишта и кратак опис настанка опасног и неопасног отпада на руднику.

Складиште број 1, складиште мешаног металног отпада. Налази се на спољном погону РЈ "Јарандо", непосредно уз електро-машинску радионицу у средишту погона. Служи за привремено складиштење различитих врста металног отпада, оштећених и неупотребљивих делова машинске опреме, као и други метални отпад дебљине преко 5 мм. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 2, складиште остатака од обраде метала. Налази се у средишту спољног погона РЈ "Јарандо", поред складишта мешаног металног отпада. Чини га отпад, односно остаци који се јављају при стругању и обради метала и лимова настали у машинским радионицама погона РЈ "Јарандо", РЈ "Сепарација" и РЈ "Ушће". У питању је метални отпад испод 5 мм дебљине који се складишти у контејнеру са поклопцем. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 3, складиште отпадних гума. Налази се на северном делу погона РЈ "Јарандо", испод аутомеханичарске радионице. Служи за одлагање отпадних гума и чине га неупотребљиви и расходовани пнеуматици радних, транспортних машина и путничких возила. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 4, складиште отпадних возила. Налази се на северном делу погона РЈ "Јарандо" испод аутомеханичарске радионице а поред складишта отпадних гума. Служи за привремено складиштење отпадних возила радних, транспортних и службених возила и радних машина. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 5, складиште опасног отпада. Налази се на северном делу погона РЈ "Јарандо", испод централног магацина Ибарских рудника. Служи за складиштење складиштење уља, емулзија и зауљених материја, отпадних батерија, отпадних акумулятора, флуо цеви и истрошеног абсорбента. Отпад чине отпадна уља настала заменом дотрајалих уља из машина, опреме и возила, машинске и електро струке, различитих врста батерија насталих заменом у службама које их користе у свом радном процесу, неупотребљивих флуо цеви насталих заменом у електро радионици као и прикупљеног истрошеног абсорбента из машинских радионица Ибарских рудника. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 6, складиште електронског отпада. Налази се у оквиру објекта зграде Управе Ибарских рудника у одвојеном простору са вратима која се закључавају. Чине га разне врсте неупотребљивих електронских уређаја, опреме, машина или њихови делови настали у разним службама рудника, као и потрошених отпадних тонера. Складиште се налази на катастарској парцели број 4331 у КО Баљевац.

Складиште број 7, складиште мешаног металног отпада. Налази се на спољном погону РЈ "Сепареација" испред машинске радионице. Служи за привремено складиштење различитих врста металног отпада, оштећених и неупотребљивих делова машинске опреме, као и други метални отпад дебљине преко 5 мм. Складиште се налази на катастарској парцели број 4448/1 у КО Пискања.

Складиште број 8, складиште отпадне гуме. Налази се на спољном погону РЈ "Сепареација" испред машинске радионице, поред складишта мешаног металног отпада. Служи за привремено складиштење неупотребљивих отпадних гумених платана транспортера са траком. Складиште се налази на катастарској парцели број 4448/1 у КО Пискања.

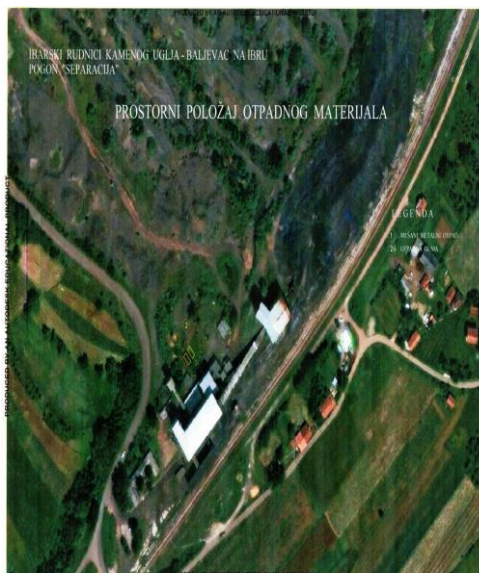
Складиште број 9, складиште мешаног металног отпада. Налази се на спољном погону РЈ "Ушће", непосредно уз електро-машинску радионицу у средишту погона. Служи за привремено складиштење различитих врста металног отпада, оштећених и неупотребљивих делова машинске опреме, као и други метални отпад дебљине преко 5 мм. Складиште се налази на катастарској парцели број 2995/1 у КО Ушће.

Ситуациона карта погона погона "Ушће"
"Јарандо"

Ситуациона карта погона

Ситуациона карта погона "Сепарација"

7.3. РМУ "Рембас", Ресавица, Деспотовац

Све отпадне материје које се јављају у технолошком процесу производње, одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољним погонима РМУ "РЕМБАС". Преглед локација привремених складишта отпадних материјала са бројевима катастарских парцела привремених складишта и кратким описом настанка отпада на руднику дати у прегледу испод.

РЕДНИ БРОЈ И ЛОКАЦИЈА	ОТПАДНИ МАТЕРИЈАЛ	ОЗНАКА ИЗ КАТАЛОГА ОТПАДА	КАРАКТЕР ОТПАДА	КАТАСТ.Б Р. ПАРЦЕЛЕ
РЈ „Ресавица“ – Погон „Јужни“				
Складиште број 1 (плато погона)	Отпадно гвожђе и челик	17 04 05	неопасан	3023/1 КО Жидиље
Отпадно гвожђе и челик настали од ремонтваних и сервисираних делова рударске опреме у машинским одељењима. У ову групу отпадних материјала најчешће спадају шине, делови челичне подграде, корита, редуктори, делови и склопови друге рударске опреме и машина.				
Складиште број 2 (плато погона)	Стругање и обрада ферометала, отпаци и остаци од гвожђа и челика			
2.1. Отпад од стругања метала - шпон		12 01 01	неопасан	3023/1 КО Жидиље
Отпад настаје током обраде металних делова у машинским радионицама.				
2.2. Отпадна челична ужад и сајле		12 01 01	неопасан	3023/1 КО Жидиље

Отпад настаје од дотрајале рударске опреме која се користи приликом транспорта сировина и репроматеријала – жичара.				
Складиште број 3 (објект старе Гљиваре)	Отпадна уља, компресорска емулзија, зауљени материјали и адсорбенти			
3.1. Отпадна минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање; Остала моторна уља	13 02 05* 13 02 08*	опасан	3023/1 КО Жидиље	
Отпад настаје током ремонта опреме, најчешће заменом уља у редукторима и другим рударским машинама.				
3.2. Отпадна компресорска емулзија, остале емулзије	13 08 02*	опасан	3023/1 КО Жидиље	
Отпадна емулзија настаје у процесу рада компресора, који снабдева јамске просторије енергијом компримованог ваздуха.				
3.3. Зауљени материјали и адсорбенти	15 02 02*	опасан	3023/1 КО Жидиље	
Адсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одећа контаминирана опасним супстанцама. Отпад настаје на свим погонима рудника, машинским радионицама и јами приликом претакања и истакања уља, редовне замене уља у машинама, ремонта машина, апарата и уређаја, током процеса експлоатације и осталим пратећим активностима.				
Складиште број 4 (објект старе Гљиваре)	Флуоресцентне сијалице и други отпад који садржи живу	20 01 21*	опасан	3023/1 КО Жидиље
Отпад настаје на свим погонима и местима где се користе флуоресцентне сијалице за осветљавање простора и просторија.				
Складиште број 5 (објект старе Гљиваре)	Електрични и електронски отпад	20 01 35*	опасан	3023/1 КО Жидиље
Електрични отпад настаје од одбачене и истрошене опреме у јамама и приликом ремонта у електро радионицама.				
РЈ „Ресавица“ – Погон „Ремиза“				
Складиште број 6 (зграда погона)	Отпадне батерије акумулатора	16 06 01*	опасан	3312 КО Жидиље

Отпад настаје у погону Ремизе - од истрошених батерија које се користе за покретање електричних рударских локомотива, у радионици Лампаре - од истрошених батерија за рударске лампе.				
РЈ „Ресавица“ – Погон „С радионица“				
Складиште број 7 (зграда погона)	Отпадни бакар			
7.1. Отпадна бакарна жица		16 02 16	неопасан	3419/2 КО Жидиље
Отпадна бакарна жица генерише се приликом ремонта електромотора у електро радионицама.				
7.2. Отпадне бакарне цеви		17 04 01	неопасан	3419/2 КО Жидиље
Отпадне бакарне цеви настају из процеса топлификације, заменом дотрајалих цеви у измењивачима топлоте.				
Складиште број 8 (плато погона)	Отпадно гвожђе и челик			3419/2 КО Жидиље
Отпад настаје приликом ремонта опреме у електро радионицама (електромотори без пратећих компоненти, пумпе, трафои без уља, друга опрема и уређаји)				
Складиште број 9 (хангар погона)	Отпадна минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање; Остала моторна уља	13 02 05* 13 02 08*	опасан	3419/2 КО Жидиље
Ова отпадна уља настају у току припреме машина и апарата за поступак ремонта у електро радионицама.				
РЈ „Ресавица“ – Погон „Топлана“				
Складиште број 10 (плато погона)	Отпадно гвожђе и челик			3419/2 КО Жидиље
Приликом ремонта и реконструкције металних и челичних делова, склопова машина и апарата у Топлани настаје ова врста металног отпада.				
Складиште број 11 (плато погона)	Пепео и шљака			3419/2 КО Жидиље

Шљака настаје у процесу сагоревања угља, у котловима погона „Топлана“. Пепео заостаје као продукт пречишћавања излазних гасова у циклонским пречистачима.				
РЈ „Ресавица“ - Погон „Стругара“				
Складиште број 12 (хангар погона)	Отпадно дрво и пиљевина	17 02 01	неопасан	1778 КО Жидиље
Отпадно дрво, пиљевина и струготина настају из процеса обраде дрвне грађе.				
РЈ „Ресавица“ - Погон „Сепарација“				
Складиште број 13 (плато испред радионице)	Отпадно гвожђе и челик	17 04 05	неопасан	3439 КО Жидиље
Отпадно гвожђе и челик настали након ремонта и квара склопова и делова машина и апарата, који се користе приликом сепарације угља.				
Складиште број 14 (плато испред радионице)	Отпад од стругања ферометала (шпон)	12 01 01	неопасан	3439 КО Жидиље
Отпад настаје приликом обраде нових и старих металних делова у машинским радионицама.				
Складиште број 15 (плато испред радионице)	Отпадни делови транспортне траке	04 02 09	неопасан	3439 КО Жидиље
Отпадна трака настаје након хабања и дотрајалости, приликом транспорта ровног угља и асортимана, у процесу прања и сепарације.				
РЈ „Ресавица“ - Погон „Север“				
Складиште број 16 (плато погона, испред радионице)	Отпадно гвожђе и челик	17 04 05	неопасан	1761 КО Жидиље
У ову групу металног отпада углавном спадају дотрајали вагонети који служе за транспорт угља из јама до Сепарације.				

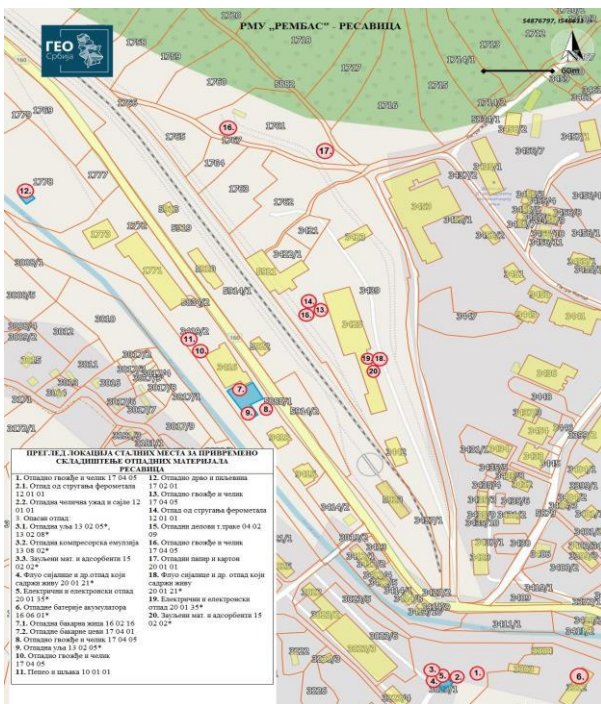
Дирекција РМУ „РЕМБАС“				
Складиште број 17 (у близини зграде Дирекције)	Отпадни папир и картон	20 01 01	неопасан	1761 КО Жидиље
Из процеса писања и штампања докумената заостаје отпадни папир и картон.				
Складиште број 18 (зграда Централног магацина)	Флуоресцентне сијалице и други отпад који садржи живу	20 01 21*	опасан	3425 КО Жидиље
У овом привременом складишту чувају се истрошене флуоресцентне цеви коришћене за осветљавање канцеларија Дирекције рудника.				
Складиште број 19 (зграда Централног магацина)	Електрични и електронски отпад	20 01 35*	опасан	3425 КО Жидиље
Електрични отпад настаје од одбачене и истрошене опреме која се користи у канцеларијама (телефони, утичнице, прекидачи и др.). Електронски отпад настаје од одбачене електронске опреме, углавном из канцеларија предузећа (монитори, кућишта, тастатуре, штампачи и остала пратећа опрема).				
Складиште број 20 (зграда Централног магацина)	Зауљени материјали и адсорбенти	15 02 02*	опасан	3425 КО Жидиље
Отпад настаје од материјала заосталих након манипулације са уљима и мазивима (у магацинским просторијама).				
РЈ „Сењски Рудник“				
Складиште број 21 (плато погона – између котларнице и машинске радионице)	Пепео и шљака	10 01 01	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник
Шљака настаје у процесу сагоревања угља у котларници. Пепео заостаје као продукт пречишћавања излазних гасова у циклонским пречистачима.				
Складиште број 22 (плато)	Стругање и обрада ферометала, отпаци и остаци од гвожђа и челика			

погона – испред машинске радионице)				
22.1. Отпад од стругања ферометала – шпон	12 01 01	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник	
Отпад настаје приликом обраде нових и старих металних делова у машинским радионицама.				
22.2. Отпадна челична ужад и сајле	12 01 01	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник	
Отпад настаје од дотрајале рударске опреме која се користи приликом транспорта сировина и репроматеријала – жичара.				
Складиште број 23 (плато погона)	Отпадно гвожђе и челик	17 04 05	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник
Отпадно гвожђе и челик настали од ремонтваних и сервисираних делова рударске опреме у машинским одељењима. У ову групу отпадних материјала најчешће спадају шине, делови челичне подграде, корита, редуктори, делови и склопови друге рударске опреме и машина.				
Складиште број 24 (плато погона)	Отпадна гума и отпад од мешовитих материјала			
24.1. Отпадна гума	16 01 03	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник	
Настаје након престанка коришћења пнеуматика на службеним возилима.				
24.2. Отпадни делови транспортне траке	04 02 09	неопасан	219/1 КО Сењски Рудник	
Отпадна транспортна трака настаје након хабања и дотрајалости, приликом транспорта равног угља и репроматеријала.				
Складиште број 25 (зграда преко пута лампаре)	Отпадна уља, зауљени материјали и адсорбенти			
25.1. Отпадна минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање; Остала моторна уља	13 02 05* 13 02 08*	опасан	219/1 КО Сењски Рудник	
Отпад настаје током ремонта опреме, најчешће заменом уља у редукторима и другим рударским машинама.				

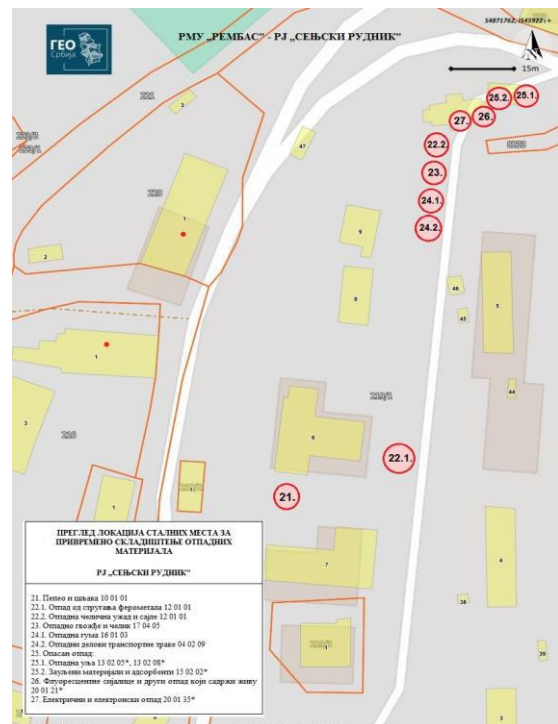
25.2. Зауљени материјали и адсорбенти		15 02 02*	опасан	219/1 КО Сењски Рудник
Адсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одећа контаминирана опасним супстанцама. Отпад настаје на свим погонима рудника, машинским радионицама и у јами, приликом претакања и истакања уља, редовне замене уља у машинама, ремонта машина, апарата и уређаја, током процеса експлоатације и осталим пратећим активностима.				
Складиште број 26 (зграда преко пута лампаре)	Флуоресцентне сијалице и други отпад који садржи живу	20 01 21*	опасан	219/1 КО Сењски Рудник
Отпад настаје употребом флуоресцентних сијалица за осветљавање простора и просторија.				
Складиште број 27 (зграда преко пута лампаре)	Електрични и електронски отпад	20 01 35*	опасан	219/1 КО Сењски Рудник
Електрични отпад настаје од одбачене и истрошене опреме у јамама, приликом ремонта у електро радионицама, од одбачене и истрошене опреме која се користи у канцеларијама (телефони, утичнице, прекидачи и др.). Електронски отпад настаје од одбачене електронске опреме, углавном из канцеларија управе рудника (монитори, кућишта, тастатуре, штампачи и остала пратећа информатичка опрема).				
РЈ „Водна“				
Складиште број 28 (испред котларнице)	Пепео и шљака	10 01 01	неопасан	419/30 КО Стрмостен
Шљака настаје у процесу сагоревања угља у котларници.				
Складиште број 29 (између маш.радиони це и малог хангара)	Стругање и обрада ферометала, отпацци и остаци од гвожђа и челика			
29.1. Отпад од стругања ферометала – шпон		12 01 01	неопасан	419/30 КО Стрмостен
Отпад настаје приликом обраде нових и старих металних делова у машинским радионицама.				
29.2. Отпадна челична ужад и сајле		12 01 01	неопасан	419/30 КО Стрмостен
Отпад настаје од дотрајале рударске опреме која се користи приликом транспорта сировина и репроматеријала – жичара.				

Складиште број 30 (преко пута жичаре)	Отпадно гвожђе и челик	17 04 05	неопасан	4255 КО Стрмостен
Отпадно гвожђе и челик настају од ремонтваних и сервисираних делова рударске опреме у машинским одељењима. У ову групу отпадних материјала најчешће спадају шине, делови челичне подграде, корита, редуктори, делови и склопови друге рударске опреме и машина.				
Складиште број 31 (преко пута жичаре)	Отпадна гума и отпад од мешовитих материјала			
31.1. Отпадна гума		16 01 03	неопасан	419/30 КО Стрмостен
Настаје након престанка коришћења пнеуматика на службеним возилима.				
31.2. Отпадни делови транспортне траке		04 02 09	неопасан	419/30 КО Стрмостен
Отпадна транспортна трака настаје након хабања и дотрајалости, приликом транспорта равног угља и репроматеријала.				
Складиште број 32 (кавез поред компресорск ог постројења)	Отпадна уља, емулзија, зауљени материјали			
32.1. Отпадна минерална нехлорована моторна уља, уља за мењаче и подмазивање; Остала моторна уља		13 02 05* 13 02 08*	опасан	419/30 КО Стрмостен
Отпад настаје током ремонта опреме, најчешће заменом уља у редукторима и другим рударским машинама.				
32.2. Отпадна компресорска емулзија		13 08 02*	опасан	419/30 КО Стрмостен
Отпадна емулзија настаје у процесу рада компресора, који снабдева јамске просторије енергијом компримованог ваздуха.				
32.3. Зауљени материјали и адсорбенти		15 02 02*	опасан	419/30 КО Стрмостен
Адсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одећа контаминирана опасним супстанцама. Отпад настаје на свим погонима рудника, машинским радионицама и у јами, приликом претакања и истакања уља, редовне замене уља у машинама, ремонта машина, апарата и уређаја, током процеса експлоатације и осталим пратећим активностима.				
Складиште број 33 (Мали)	Флуоресцентне сијалице и други отпад који садржи живу	20 01 21*	опасан	419/30 КО Стрмостен

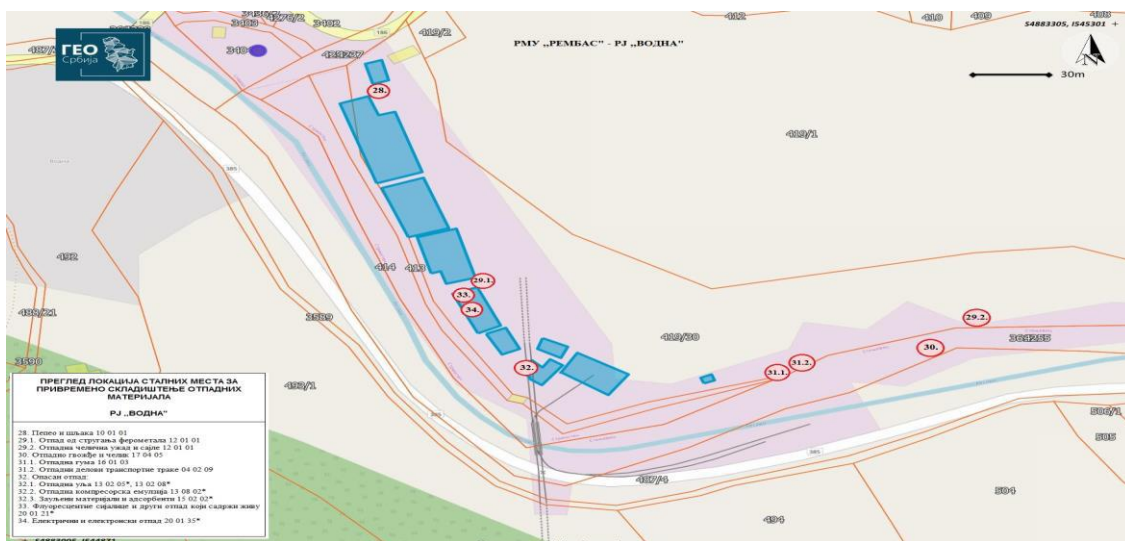
хангар)				
Отпад настаје употребом флуоресцентних сијалица за осветљавање простора и просторија.				
Складиште број 34 (Мали хангар)	Електрични и електронски отпад	20 01 35*	опасан	419/30 КО Стрмостен
<p>Електрични отпад настаје од одбачене и истрошене опреме у јамама, приликом ремонта у електро радионицама, од одбачене и истрошене опреме која се користи у канцеларијама (телефони, утичнице, прекидачи и др.).</p> <p>Електронски отпад настаје од одбачене електронске опреме, углавном из канцеларија управе рудника (монитори, кућишта, тастатуре, штампачи и остала пратећа информатичка опрема).</p>				

Ситуациона карта погона “Ресавица”

Ситуациона карта погона “Сењски Рудник”

Ситуациона карта погона "Водна"

7.4. РМУ "Соко", село Читлук, Сокобања

Све отпадне материје које се јављају у припреми и процесу производње одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољном погону РМУ "Соко" и земљишту које је у власништву РМУ "Соко". Свако складиште је обележено са додељеним редним бројем складишта, бројем катастарске парцеле на којој се налази и технолошким описом настанка отпада.

Складиште број 1, складиште отпадних уља, емулзије и зауљених материја. Налази се на крајњем западном делу круга рудника у згради старог ресторана друштвене исхране. Служи за складиштење отпадних уља, отпадне емулзије и зауљених материја. Налази се у просторији која се закључава и у којој се привремено складишти опасан отпад. Отпад чине отпадна уља настала заменом дотрајалих уља из машина, опреме и возила машинске, електро, ауто службе и службе спољног погона. Складиште се налази на к.п. 6774/3 у КО Соко Бања,

Складиште број 2, складиште отпадних батерија, флуо цеви и отпадних тонера. Лоцирано је на истој локацији, дакле у просторији где се налази складиште број 1, само на њеном супротном зиду. Служи за привремено складиштење: различитих врста батерија насталих заменом у службама које их у свом радном процесу користе, затим неупотребљивих флуо цеви насталих заменом у електро радионици, као и потрошених - отпадних тонера. Складиште се налази на к.п. 6774/3 у КО Соко Бања,

Складиште број 3, складиште отпадних возила. Налази налази се непосредно уз аутомеханичку радионицу на западној страни круга рудника. Служи за привремено складиштење свих отпадних возила, од радних и транспортних, до путничких и службених возила, као и радних машина. Складиште се налази на к.п. 6774/3 у КО Соко Бања,

Складиште број 4, складиште остатака од обраде метала. Налази се на источном делу круга рудника, непосредно поред складишта отпадног челика и гвожђа. Чини га отпад, односно остаци који се јављају при стругању и обради метала и лимова, настали у машинској

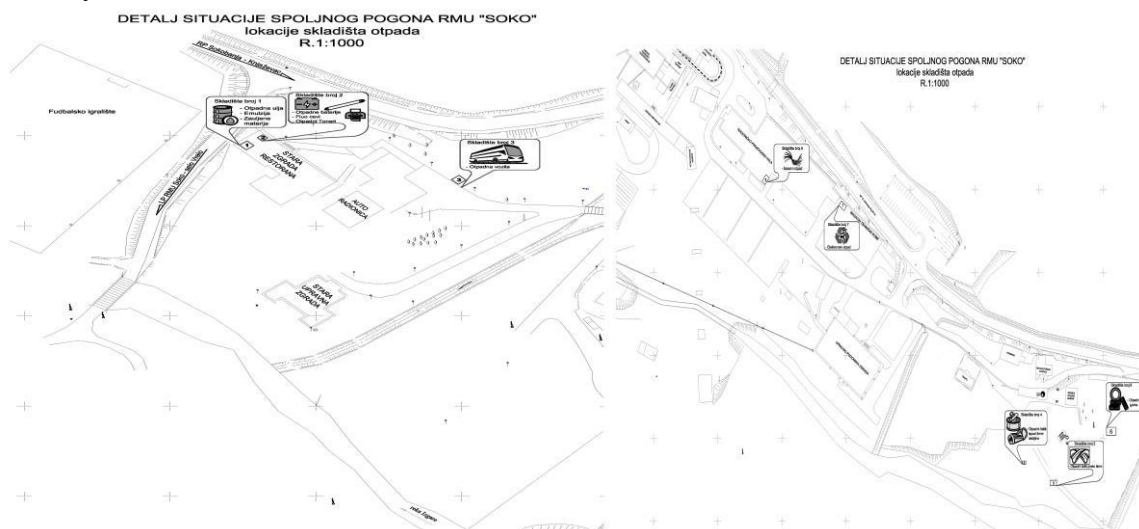
радионици рудника. Дакле метални отпад дебљине испод 5мм. Складиште се налази на к.п. 8647/1 у КО Соко Бања,

Складиште број 5, складиште отпадног челика и гвожђа. Налази се на источном делу круга рудника, непосредно поред отпада од обраде и стругања метала. Чине га највећим делом неупотребљиви сегменти челично лучне подграде настали у јами рудника при преради јамских просторија, затим оштећени и неупотребљиви делови машинске и електро опреме, као и други метални отпад дебљине преко 5мм. Складиште се налази на к.п. 8647/1 у КО Соко Бања,

Складиште број 6, складиште отпадне гуме. Налази се на крајњем источном делу круга рудника, непосредно уз саму ограду рудничког плаца и служи за одлагање отпадне гуме. Чине га неупотребљиви и расходовани пнеуматици радних, транспортних машина и путничких возила. Складиште се налази на к.п. 8647/1 у КО Соко Бања,

Складиште број 7, складиште електронског отпада. Налази се у оквиру објекта техничког магацина рудника у озиданом простору са вратима која се закључавају. Чине га све врсте неупотребљивих електронских уређаја опреме и машина или њихови делови, настали у разним службама рудника. Складиште се налази на к.п. 8647/1 у КО Соко Бања,

Складиште број 8, складиште отпадног бакра. Налази се у оквиру електро-машинске радионице, у просторији који се закључава. Чине га отпад и остаци од бакра, а највећим делом отпадна бакарна жица, настала у електро служби рудника. Складиште се налази на к.п. 8647/1 у КО Соко Бања,

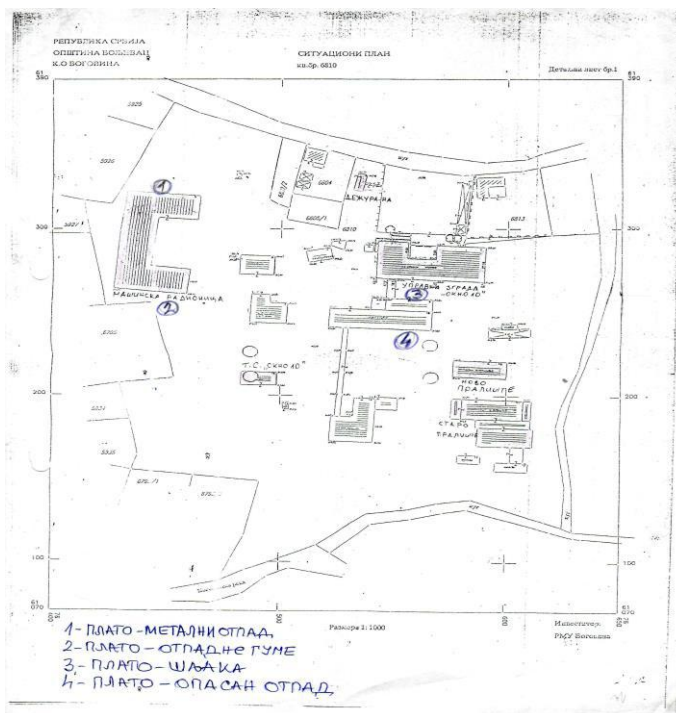
Ситуационе карте погона РМУ“Соко”

7.5. РМУ "Боговина", село Боговина, Бољевац

Све отпадне материје које се јављају у технолошком процесу производње, одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољним погонима РМУ "Боговина". Преглед локација привремених складишта отпадних материјала са бројевима катастарских парцела привремених складишта и кратким описом настанка отпада на руднику дати у прегледу испод.

	ОТПАД	МЕСТО НАСТАНКА	ИНДЕКСНИ БРОЈ	КАРАКТЕР ОТПАДА	БРОЈ КАТАСТАРСКЕ ПАРЦЕЛЕ
1	Метални отпад (Челик- гвожђе)	Одбачени делови рударске опреме	17 04 05	неопасан	6810

2	Потрошене гуме	Замена истрошених пнеуматика	16 01 03	неопасан	6810
3	Пиљевина	Настаје на гатеру приликом обраде дрвета.	17 02 01	неопасан	6810
4	Истрошени акумулатори	Отпадни коришћени оловни акумулатори	16 06 01	опасан	6810
5	Отпадно уље	Отпад настао заменом уља у машинској опреми	13 02 05	опасан	6810
6	Зауљени отпад	Машинске радионице, магацинске просторије	15 02 02	опасан	6810
7	Флуо цеви и живине сијалице	Прегореле сијалице	20 01 21	опасан	6810
8	Батерије од никл-кадмијума	Након престанка функције батерија за рударске лампе Лампара рудника.	16 06 02	опасан	6810
9	Филтери за уље	Сервисирање возила Аутотранспорт	16 01 07	опасан	6810
10	Електронски отпад	Дотрајала електронска опрема	20 01 35	опасан	6810
11	Искоришћене тонер касете	Искоришћенекасете у процесу штампања	08 03 18	неопасан	6810

Ситуациона карта погона РМУ "Боговина"

7.6. РМУ "Јасеновац", село Јасеновац, Крепољин

Све отпадне материје које се јављају у технолошком процесу производње, одлажу се у оквиру привремених складишта отпада на спољним погонима РМУ "Јасеновац". Преглед локација привремених складишта отпадних материјала са бројевима катастарских парцела привремених складишта и кратким описом настанка отпада на руднику дати у прегледу испод.

1. Привремено складиште металног отпада- индексни број 170405 и 120101

Привремено складиште металног отпада се налази код депоа јамске грађе, складиште се стара корита, транспортери, деформисани делови подграде који више нису за поправке ради употребе у јами, отпадно гвожђе тање од 5 мм, отпад од обраде метала .
координате су --7 546 452,11 -4 897 399,15

2. Привремено складиште отпадних пнеуматских гума и отпадних транспортних трака индексни број 160103 и 040209

Привремено складиште се налази у кругу ауторадионице, складиште се пнеуматици након престанка коришћења на возилима и радним машинама и отпадни делови транспортних трака, обезбеђено је и под сталним надзором, координате :-7 546 453,74 -4 897 703,83 одлажу се истрошене гуме.

3. Привремено складиште отпадних возила- индексни број 160106

Привремено складиште се налази у кругу ауторадионице, обезбеђено је и под сталним надзором, координате су--7 546 492,76 -4 897 774, 79 , одлажу се стара возила.

4. Привремено складиште искоришћених тонер касета индексни број 080318

Привремено складиште се налази у кругу ауторадионице, одлажу се истрошени тонери, из дирекције, управне зграде погона и уторадионице, обезбеђено је и под сталним надзором. географске координате су---7 546 482,57 -4 897 764, 83

5. Привремено складиште дрвеног отпада- индексни број 170201

Привремено складиште се налази код јаловишта географске координате су:
-7 546 320,34 - 4 895 624, 87. Отвореног је типа, без сталног обезбеђења.

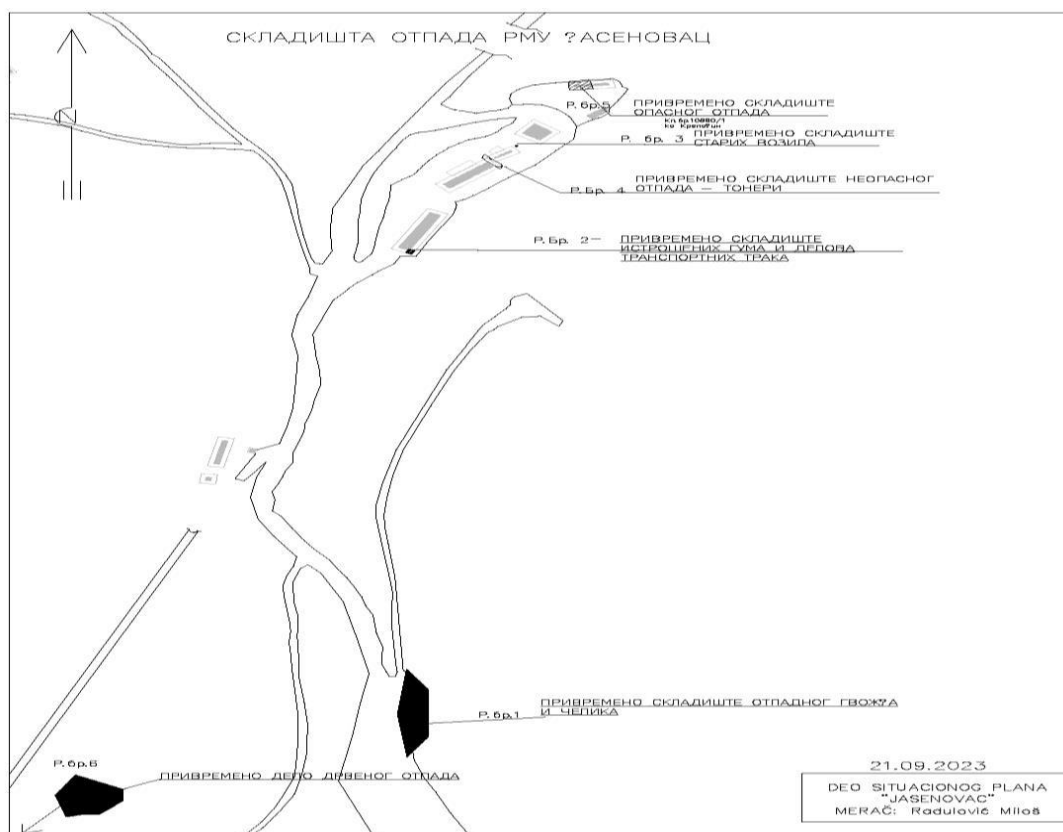
Одлаже се мешани дрвени отпад из јаме.

6. Привремено складиште опасног отпада налази се у кругу централног магацина, обезбеђено

је и под сталним надзором. Складиште је оградањено и под кључем ради спречавања приступа неовлашћеним лицима, координате су -7 546 514,56 -4 897 813, 58.

КП БР 10880/1 КО КРЕПОЉИН

Планирано је за привремени смештај опасног отпада.

Ситуациона карта РМУ "Јасеновац"

7.7. РМУ "Штаваљ", село Штаваљ, Сјеница

Преглед локација привремених складишта отпадних материја које се генеришу на руднику, са додељеним редним бројем привременог складишта отпада и кратким описом настанка отпада:

1. Врста отпада : **Азбестне табле**

Ознака из каталога отпада : 170605

Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД

Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази на локацији иза магацина опасног отпада у кругу рудника . На складишту су одложене изломљене азбестне табле одложене са објекта.

Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965

2. Врста отпада : **Гвожђе и челик**

Ознака из каталога отпада : 170405

Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД

Локација отпада и опис настанка: Плато се налази на локацији иза магацина опасног отпада у кругу рудника . На складишту су махом одложени делови челичне подграде, делови машина, делови транспортера у корозираним стању без видљивих трагова контаминације . Гвожђе и челик су одложено из јаме и радионица.

- 3. Врста отпада : Отпад од коре и дрвни отпад**
Ознака из каталога отпада : 030301
Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази на локацији иза магацина опасног отпада у кругу рудника . Отпад је настао на стругари и у јами рудника.
- 4. Врста отпада : Отпадне гуме**
Ознака из каталога отпада : 160103
Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складисте се налази у отвореном делу магацина опасних материја. Отпад је настао у возном парку.
- 5. Врста отпада : Отпадне транспортне траке**
Ознака из каталога отпада : 160103
Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складисте се налази у отвореном делу магацина опасних материја. Отпад је настао од истрошених транспортних трака које служе за допрему угља .
- 6. Врста отпада : Пепео, шљака,прашина из котла**
Ознака из каталога отпада : 100101
Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у кругу рудника изнад старе јаме . Отпад је настао у котлари рудника.
- 7. Врста отпада : Отпадна стара возила**
Ознака из каталога отпада : 160106
Карактер отпада : НЕОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у кругу рудника испред машинске радионице. Отпад је настао у возном парку.
- 8. Врста отпада : Отпадни филтери за уље**
Ознака из каталога отпада : 160107*
Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у магацину опасног отпада у делу магацина који је закључан. Отпад је настао у возном парку.
Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965
- 9. Врста отпада : Електронски и електрични отпад**
Ознака из каталога отпада : 200135*
Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у магацину опасног отпада у делу магацина који је закључан. Отпад је настао у електро и АТ служби.
Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965
- 10. Врста отпада : Флуоросцентне цеви и други производи који садрже живу**
Ознака из каталога отпада : 200121*
Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД
Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у магацину опасног отпада у делу магацина који је закључан. Отпад је настао у зградама и радионицама .
Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965

11. Врста отпада : **Отпадни зауљени материјал и апсорбент**

Ознака из каталога отпада : 150202

Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД

Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у магацину опасног отпада у делу магацина који је закључан. Отпад је настао приликом сакупљања уља у радионицама.

Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965

12. Врста отпада : **Отпадна уља**

Ознака из каталога отпада : 130208

Карактер отпада : ОПАСАН ОТПАД

Локација отпада и опис настанка: Складиште се налази у магацину опасног отпада у делу магацина који је закључан. Отпад је настао приликом замене уља у возилима.

Катастерски број парцеле на којој се отпад налази је: 3965

ЛЕГЕНДА			
1	Врста отпада: АЗБЕСТНЕ ТИШЕ ПРЕРИБНЕ-КАПОЉЕНО Ознака из каталога отпада: 160103 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД	4	Врста отпада: ОТПАДНЕ ГУМЕ Ознака из каталога отпада: 060103 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД
2	Врста отпада: ГВОЖДЕ И ЧЕЖИ (МЕТАЛАН ОТПАД) Ознака из каталога отпада: 170001 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД	5	Врста отпада: ОТПАДНЕ ТРАНСПОРТНЕ ТРАКЕ Ознака из каталога отпада: 160103 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД
3	Врста отпада: ОТПАД ОД КОЖИ Ознака из каталога отпада: 090201 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД	6	Врста отпада: РЕГЕОЉАКАРАДИНА ИЛИ КОПА Ознака из каталога отпада: 190101 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД
		7	Врста отпада: ОТПАДНА (СТАРА) ВОЗИЛА Ознака из каталога отпада: 160106 Класификација отпада: О,С,Н Карактер отпада: НЕОПАСАН ОТПАД
		8	Врста отпада: ОТПАДНИ ФИТЕРИ ЗА УЉЕ Ознака из каталога отпада: 160107 Класификација отпада: О16, С16, Н16Н16 Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД
		9	Врста отпада: ЕЛЕКТРОНСКИ И ЕЛЕКТРИЧАН ОТПАД Ознака из каталога отпада: 200109 Класификација отпада: О16, С16, Н16Н16 Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД
		10	Врста отпада: МЕДИЦИНСКИ ПРЕИ И ДРУГИ ОТПАД КОЈИ САДРЖИ ЖИВИ Ознака из каталога отпада: 200121 Класификација отпада: О16, С16, Н16Н16 Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД
		11	Врста отпада: ОТПАДНИ ЗАУЉЕНИ МАТЕРИЈАЛИ И АПСОРБЕНТИ Ознака из каталога отпада: 150202 Класификација отпада: О16, С16, Н16 Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД
		12	Врста отпада: ОТПАДНА УЉА Ознака из каталога отпада: 130208 Класификација отпада: О16, С16, Н16Н16 Карактер отпада: ОПАСАН ОТПАД

Ситуациона карта погона РМУ "Штаваљ"

7.8. РЛ "Лубница", село Лубница, Зајечар

Преглед локација привремених складишта отпадних материја које се генеришу на руднику, са додељеним редним бројем привременог складишта отпада и кратким описом настанка отпада у РЛ "Лубница".

Редни број 1.

Обележено је привремено складиште опасног отпада " СТАРА ПОШТА", складиште је затворено, обезбеђено, бетонирано и у њему је у контејнерима разврстан **опасан отпад**. Овде се налазе опасан отпад - **филтери за уље**, редни број **2**, затим опасан отпад - **флуо цеви** ред. бр.**5** и неопасан отпад –**истрошени тонери штампача** ред. бр.**6**. Све 3 врсте отпада настају због трошења и неисправности. Број катаст. парцеле 1342 КО Лубница

Редни бројем 2.

Обележен је плато испред рудничке гараже на коме се налази неопасан отпад – **стара возила**, плато је бетониран. Отпад има ред.број **3** и настао је због неисправности возила. Број катаст. парцеле 1344 КО Лубница

Редни бројем 3.

Обележен је **плато на Погону рудника** на коме се налази неопасан отпад – **метални отпад**, плато је обезбеђен. Отпад има ред.број **1** и настао је хабањем,ломом и кваром рударске металне опреме, као отпад од обраде метала. Број катаст. парцеле 1946 КО Лубница

Редни бројем 4.

Обележен је плато лево од столарске радионице на коме се налази неопасан отпад – **гумени отпад-платно**. Отпад има редни број **4** и настао је цепањем гуменог платна. Број катаст. парцеле 1951 КО Лубница

Ситуациона карта погона РЈ "Лубница"

7.9. РГП "Алексиначки рудници", Алексинац

Преглед локација привремених складишта отпадних материја које се генеришу на руднику, са додељеним редним бројем привременог складишта отпада и кратким описом настанка отпада у РГП "Алексиначки рудници".

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Отпаци и остаци од гвожђа и челика	17 04 05	Неопасан

Налази се на првом окну, у кругу дирекције. То је бетонска подлога на којој се складиште отпаци и остаци од гвожђа и челика насталих услед савијања челичних подграда као и другог отпадног гвожђа у електро-машинској радионици.

СКЛАДИШТЕ БР.2

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Отпад од стругања и обраде ферометала	12 01 01	Неопасан

Налази се на првом окну, у кругу дирекције. То је бетонска подлога на којој се складишти отпад од стругања и обраде ферометала који је настао у процесу обраде метала у електро-машинској радионици.

СКЛАДИШТЕ БР.3

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Отпадне гуме (гуме које нису за употребу)	16 01 03	Неопасан

Налази се на првом окну, у кругу дирекције. То је бетонска подлога на којој се складиште гуме настале услед замене пнеуматика на аутобусима и аутомобилима у ауторадионици.

СКЛАДИШТЕ БР.4

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Отпадна моторна уља, уља за мењаче и подмазивање	13 02 05*	Опасан

Налази се на првом окну, у кругу дирекције. То је бетонска подлога на којој се складиште сва отпадна уља која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена као што су хидраулична или моторна уља. Настају при сервисирању опреме и машина у електро-машинској и ауторадионици. Бр.к.п. 134/13.

СКЛАДИШТЕ БР.5

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Отпадне флуоцеви и други отпад који садржи живу	20 01 21	Опасан

Налази се у кругу дирекције. То је наткривена просторија у којој се складиште флуоцеви. Отпад је настао приликом замене расвете у канцеларијама и кругу дирекције. Бр.к.п. 134/13.

СКЛАДИШТЕ БР.6

Назив отпада	Индексни број отпада из Каталога отпада	Карактер отпада
Искоришћене тонер касете	08 03 18	Неопасан

Налази се на првом окну, у кругу дирекције. То је наткривена просторија у којој се складиште искоришћене тонер касете. Отпад је настао у канцеларијама приликом замене старих за нове тонер касете код различитих врста штампача.

Ситуациона карта погона РГП “Алексиначки рудник”

8. УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ СА НЕОПАСНИМ ОТПАДОМ КОЈИ СЕ ГЕНЕРИШЕ НА ПОГОНИМА РУДНИКА КОЈИ СУ У САСТАВУ ЈП ПЕУ “РЕСАВИЦА”

Ово Упутство које је детаљно обрађено даље у тексту, служи свим одговорним лицима на рудничким погонима и одговорним/именованим лицима за послове заштите животне средине и управљања отпадом свих рудника који су у саставу предузећа ЈП ПЕУ “Ресавица”. Упутство за поступање са отпадним материјалима у рудницима ЈП ПЕУ “Ресавица” послужиће као водич за поступање са неопасним отпадом који се генерише у технолошком процесу наших рудника. Упутство ажурирано, применљиво и дистрибуирано под бројем 4252 од 14.7.2023.године.

8.1. Упутство за поступање са металним отпадом

Шифра отпада из Каталога отпада:

17 04 05- Отпаци и остаци од гвожђа и челика

12 01 01- Отпад од стругања и обраде ферометала (шпон)

20 01 40- Мешани метални отпад

Карактер отпада: Неопасан

Место настанка: Јама, машинске радионице рудника и остали погони где се користе металне конструкције и склопови машина и опреме.

Поступање са отпадом: Одговорна лица са погона (управници и руководиоци стручних служби) организују транспорт отпадних дотрајалих делова металних конструкција и делова опреме (деформисани сегменти челучно лучне подграде и т.сл.) који више немају своју употребну и првобитну намену и није могућа репарација, на обезбеђену локацију одређену за депоновање ове врсте отпада, уз примену свих мера безбедности. Привремена складишта морају бити на местима са повољном конфигурацијом терена (која нису подложна поплавама,...). Отпад од стругања и обраде ферометала настаје у машинским радионицама приликом обраде машинских делова за потребе јама и у ову категорију сврстана су и челична

ужад и сајле (дебљине <6mm). Отпадни шпон привремено складиштити на местима заштићеним од атмосферских утицаја, како не би дошло до корозије, труљења и пропадања материјала. Радник на погону, одређен за вођење дневних евиденција одлагања отпада, треба да обавести одговорно именовано лице задужено за управљање отпадом у руднику о количини и врсти ускладиштеног отпада на дневном/месечном нивоу путем образаца дневне евиденције отпада.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Редовно одржавање и сервисирање опреме
- Модернизација техничко-технолошких процеса

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

1. Адекватно складиштење и разврставање отпада
2. Примена мера за смањивање корозије отпада
3. Дистрибуција отпада овлашћеним оператерима

8.2. Упутство за оступање са мешаним металним отпадом

Шифра отпада из Каталога отпада:

16 02 16 – отпад и остаци од бакра

17 04 01 – отпадне бакарне цеви

Карактер отпада: Неопасан

Место настанка: Отпад и остаци од бакра настају у јамама, електро радионицама и осталим рудничким погонима где се врши замена електро инсталација и замена бакарне лак жице, приликом ремонта електромотора. **Отпадне бакарне цеви** настају приликом замене бакарних цеви које су саставни део измењивача топлоте у процесу топлификације и промера су \varnothing 18 и дебљине зида 1mm.

Поступање са отпадом: Отпад пребацити на локацију одређену за његово привремено складиштење. Метали се депонују у наменским контејнерима. Ако не постоје адекватни контејнери, метали се могу складиштити у затвореним просторима који имају чврсту подлогу, при чему треба водити рачуна да се различити метали не мешају. Лице на погону, одређено за вођење дневних евиденција одлагања отпада, треба да обавести одговорно именовано лице задужено за управљање отпадом у руднику о количини и врсти ускладиштеног отпада на дневном/месечном нивоу.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Редовно одржавање и сервисирање опреме и уређаја
- Модернизација техничко-технолошких процеса
- Супституција другим материјалима

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Адекватно складиштење и разврставање отпада
- Примена мера за смањивање корозије отпада
- Дистрибуција отпада овлашћеним оператерима

8.3. Упутство за поступање са отпадним гумама

Шифра отпада из Каталога отпада:

16 01 03- Отпадне коришћене пнеуматске гуме (аутомобилске и камионске)

04 02 09- Отпадни делови транспортне траке

Карактер отпада: Неопасан

Место настанка: Ауто гаража рудника- након престанка коришћења пнеуматика на моторним возилима. Отпадни делови транспортних трака настају од трака које се користе у процесу рада за транспорт материјала (јама/Сепарација/Топлана).

Поступање са отпадом: Отпад се складишти на локацији одређеној за складиштење

отпадних гума и о томе сноси одговорност руководиоца погона на коме се ова врста отпада генерише. Лице на погону, одређено за вођење дневних евиденција одлагања отпада у сарадњи са Координатором саобраћаја ЈП ПЕУ, треба да обавести одговорно именовано лице задужено за управљање отпадом у руднику о количини и врсти привремено ускладиштеног отпада на дневном/месечном нивоу.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

1. Редовни преглед и одржавање возила и транспортера
2. Избор декларисаних произвођача и добављача који преузимају производе након завршеног животног циклуса

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

1. Складиштење у складиштима са бетонском подлогом (затворена или наткривена) и системом за заштиту од пожара
2. Предузети потребне мере у циљу спречавања присуства глодара, гмизаваца и ларви комараца.

8.4. Упутство за поступање са отпадним возилима

Шифра из каталога отпада:

16 01 06 – Отпадна возила без течне фазе и других опасних компоненти

Карактер отпада: Неопасан

Место настанка: Ауто гаража рудника. Након расходовања возила постају отпад.

Поступање са отпадом: Након расхода возила, пословођа возног парка рудника или Координатор за саобраћај ЈП ПЕУ организује привремено складиштење старог возила (углавном "шкољки" аутомобила, камиона и т.сл.) на локацији која је према ситуационом плану одређена као адекватна за привремено складиштење отпадних возила и о томе обавештава именовано одговорно лице задужено за управљање отпадом у руднику (број комада/процењена тежина) које ће добијене податке уврстити у дневну евиденцију отпада.

Мере спречавања настајања и смањења отпада

- Редован сервис возила
- Савесно и одговорно управљање возилима
- При набавци нових возила применити принцип "замена старо за ново".

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину

- Складиштење возила према прописаном поступку одлагања
- Обезбедити бетонску подлогу на локацији складишта како се земљиште и вода не би загадили корозивним састојцима
- Отпадна возила у најкраћем року предати овлашћеном оператеру

8.5. Упутство за поступање са шљаком и пепелом

Место настанка: Стационарни извори загађења- Топлана рудника и котларнице мањих снага котлова. Шљака и пепео су нуспроивод сагоревања фосилних горива

Поступање са отпадом: Настали шљака и пепео представљају несагореле продукте који се привремено складиште на депоу поред топлане и котларница, одакле се камионима транспортују и трајно збрињавају на депонији јаловишта. Пепео се помоћу радних кола вентилатора издваја из отпадног гаса мултициклонима, док се шљака издваја испод самог ложишта одакле се помоћу одшљакивача и транспортних трака одвози до депоа. Лице на погону, одређено за вођење дневних евиденција одлагања отпада, треба да обавести одговорно именовано лице задужено за управљање отпадом у руднику о количини депоноване шљаке и пепела на дневном/месечном нивоу.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Вођење процеса до потпуног сагоревања горива

- Употреба чистог и квалитетног угља
- Побољшати степен корисности санирањем губитака на мрежи

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Складиштење на подлози која спречава контаминацију вода и земљишта
- Квашење шљаке и пепела ради спречавања разношења ветром
- Што краће задржавање шљаке на депоу топлане

8.6. Упутство за поступање са дрвеним отпадом

Место настанка: Стругара рудника, јама.

Поступање са отпадом: Отпадну пиљевину и струготину одлагати у наменским силосима или џамбо врећама како би избегла изложеност атмосфералијама и расипање у околину. Отпад привремено складиштити на начин који не утиче на здравље људи и животну средину.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Коришћење квалитетне дрвне грађе
- Супституција дрвета другим материјалима
- Продужавање века трајања материјала применом адекватних заштитних средстава

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Правилно складиштење пиљевине у силосима
- Примена мера противпожарне заштите
- Време стајања отпада на локацији смањити на најкраћи рок

Коначно збрињавање: Комерцијално збрињавање наведеног отпада у складу са потребама тржишта.

НАПОМЕНА 1: ПОСТУПАЊЕ СА НЕОПАСНИМ ОТПАДОМ И КОНАЧНО ЗБРИЊАВАЊЕ:

Неопасан отпад привремено складиштити унутар локације произвођача/власника отпада, односно на местима која су технички опремљена. Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање. Коначно збрињавање отпада спроводи се путем јавних лицитација у складу са условима прописаним техничких спецификација за сваку врсту отпада засебно и уговора са овлашћеним оператером са свим припадајућим дозволама надлежног Министарства. **Свака испорука отпада мора бити пропраћена неопходном законском документацијом-Документ о кретању отпада, записник о примопредаји отпада и отпремница са мерном картицом. Власник и/или други држалац отпада чува комплетирани Документ о кретању отпада најмање две године.**

9. УПУТСТВА ЗА ПОСТУПАЊЕ СА ОПАСНИМ ОТПАДОМ КОЈИ СЕ ГЕНЕРИШЕ НА ПОГОНИМА РУДНИКА КОЈИ СУ У САСТАВУ ЈП ПЕУ “РЕСАВИЦА”

Ово Упутство које је детаљно обрађено даље у тексту, служи свим одговорним лицима на рудничким погонима и одговорним/именованим лицима за послове заштите животне средине и управљања отпадом свих рудника који су у саставу предузећа ЈП ПЕУ “Ресавица”. Упутство за поступање са опасним отпадом у рудницима ЈП ПЕУ “Ресавица” послужиће као водич за поступање са опасним отпадом који се генерише у технолошком процесу наших рудника. Упутство ажурирано, применљиво и дистрибуирано под бројем 4253 од 14.7.2023.године.

9.1. Упутство за поступање са отпадним уљима и мазивима

Шифра отпада из Каталога отпада:

13 02 05*- Отпадна моторна уља, уља за мењаче и подмазивање

13 02 08*- Отпадна коришћена моторна уља

16 01 07*- Отпадни коришћени филтери за уље

Карактер отпада: Опасан

Место настанка:

Отпадно уље настаје у свим погонима рудника, машинским радионицама, јами, аутогаражи рудника, приликом редовног мењања уља у машинама, уређајима, аутомобилима (сервисирање возила) и ремонта машина, апарата и уређаја који се користе у процесу експлоатације угља, пратећим процесима и активностима.

Поступање са отпадом: Отпадна уља и мазива, представљају сва минерална и синтетска уља и мазива која су неупотребљива за сврху за коју су првобитно била намењена и представљају **изузетно опасан отпад** и морају се складиштити у посудама које су затворене и израђене од материјала који је отпоран на опасне материје у њима, обезбеђују непропустљивост и заштићене су од атмосферских утицаја. Посуде морају бити у непропусној танквани која може да прими целокупну количину отпада у случају удеса. Упакован опасан отпад мора да буде обележен видљиво и јасно са одговарајућом НАЛЕПНИЦОМ у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (члан 8.). Није дозвољено мешање различитих врста уља и мазива. Претакање и истакање уља се мора вршити на местима одређеним за то, где постоји непропусна подлога. Под у складишту мора бити гладак, лако перив и отпоран на дејство опасних материја. На поду не сме бити директног одвода у канализацију. На улазу мора бити изведен праг у висини најмање 5cm, како би се задржале пролирене-исцуреле опасне материје. У затвореним просторијама где се привремено складиште отпадна уља и мазива, мора постојати адсорбент (песак, струготина, пиљевина, земља или друга врста адсорбента), којим се третирају сва зауљене површине или уља услед просипања- цурења. Зауљени материјал мора се покупити и ускладиштити као новостворени отпад, са којим се поступа по упутству за руковање са зауљеним материјалима и адсорбентима.

На видним местима поставити знакове упозорења и обавештења. Уколико се отпадна уља и мазива запале, пожар се не може и не сме гасити водом већ апаратима за гашење пожара а сам објект мора бити локацијски распоређен тако да се омогући несметан приступ ватрогасним екипама.

Управници, руководиоци и магационери у чијим погонима настаје отпадно уље, старају се о томе да отпадно уље безбедно допреме у привремено складиште одређено за прихват отпадног уља у оквиру рудника. Сваку новонасталу количину отпадног уља пријавити одговорном именованом лицу задуженом за управљање отпадом у руднику у оквиру образаца дневних евиденција отпада. Такође, неопходно је водити службену белешку о свакој замени уља у машинама и у случајевима поновног враћања отпадног уља у процес.

Мере спречавања настајања и смањења отпада

- Опрему, апарате, уређаје и возила сервисирати и ремонтovati у прописаним роковима
- Благовремено отклањање уочених промена у раду и аномалија на опреми како не би долазило до веће потрошње уља и мазива

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину

- Правилно и пажљиво руковање приликом истакања и претакања уља
- Складиштење у наменским посудама које спречавају контаминацију воде и земљишта
- Привремена складишта требају бити наткривена, а ако се налазе у затвореним просторијама обезбедити адекватан систем вентилације и заштиту од пожара. Обезбедити од неовлашћеног приступа
- Под у складиштима мора бити од бетона или друге непропусне подлоге
- У складиштима и на местима где се врши истакање или пресипање уља, неопходно је имати адсорбент за брзо упијање и прикупљање у случајевима када дође до

просипања уља

Коначно збрињавање отпада

Отпадна уља и мазива се искључиво предају овлашћеним дистрибутерима који поседују одговарајуће дозволе за даљи третман отпада. Произвођач или увозник чији производ после употребе постаје опасан отпад дужан је да тај отпад преузме после употребе, без накнаде трошкова и са њима поступи у складу са Законом о УО, члан 25., став 2.

**ЈЕДАН ЛИТАР ОТПАДНОГ УЉА МОЖЕ ЗАГАДИТИ 1 000 000 ЛИТАРА ВОДЕ.
МИСЛИТЕ О ТОМЕ!**

9.2. Упутство за поступање са зауљеним материјалима и адсорбентима

Шифра отпада из Каталога отпада:

15 02 02* – Отпадни зауљени материјали и апсорбенти (апсорбенти, филтерски материјали, крпе за брисање и заштитна одећа који су контаминирани опасним супстанцама)

Карактер отпада: Опасан

Место настанка: Зауљени материјал настаје тамо где се користе уља и мазива, приликом претакања и истакања уља као и у акцидентним ситуацијама када долази до просипања или изливања уља, и то у свим погонима рудника, машинским радионицама, јами, аутогаражи рудника, приликом редовног мењања уља у машинама, уређајима, аутомобилима и ремонта машина, апарата и уређаја који се користе у процесу експлоатације угља, пратећим процесима и активностима.

Поступање са отпадом: Зауљени отпад пренети у адекватне, непропусне контејнере или бурад, применом свих мера безбедног и сигурног руковања опасним отпадом како не би дошло до контаминације земљишта. О настанку и складиштењу зауљеног отпада обавестити лице задужено за управљањем отпадом у руднику.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Опрему, апарате, уређаје и возила сервисирати и ремонтovati у прописаним роковима како би се смањила и манипулација уљима и мазивима
- Благовремено отклањање уочених промена у раду и аномалија на опреми како не би долазило до веће потрошње уља и мазива
- Примењивати све прописане мере безбедности како не би долазило до акцидентних ситуација у којима се ствара зауљени отпад

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Правилно и пажљиво руковање приликом истакања и претакања уља
- Складиштење у наменским посудама које спречавају контаминацију воде и земљишта
- Складишта у којима се смештају контејнери или бурад са зауљеним отпадом, требају бити наткривена а ако се налазе у затвореним просторијама обезбедити адекватан систем вентилације и заштиту од пожара

9.3. Упутство за поступање са оловним батеријама и акумулаторима

Шифра отпада из Каталога отпада:

16 06 01* – Отпадне коришћене оловне батерије

Карактер отпада: Опасан

Место настанка: Погони Ремизе и Лампара рудника након престанка експлоатације и коришћења акумулатора и батерија за покретање електричних рударских локомотива и батерија за рударске лампе.

Поступање са отпадом: Истрошене батерије и акумулаторе, руководилац погона и лице задужено за збрињавање отпада на погону, дужни су, да на безбедан и сигуран начин

пребаце у складиште, одређено за привремено складиштење истрошених батерија и акумулатора, и о томе обавесте одговорно именовано лице задужено за управљање отпадом у руднику. Ову врсту отпада, због свог карактера, неопходно је складиштити у наменским контејнерима отпорним на опасне материје.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Редовни прегледи и одржавање
- Набавка батерија и акумулатора са декларацијом дужег века трајања
- Избор добављача који преузимају батерије и акумулаторе после експлоатације

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Придржавање прописаних мера и поступака током експлоатације и одржавања акумулатора и батерија
- Употреба наменских контејнера са складиштење, чиме се спречава контаминација воде и земљишта материјама и хемикалијама из отпада

9.4. Упутство за поступање са електронским и електро отпадом

Шифра отпада из Каталога отпада:

20 01 35*- Електронски и електрични отпад који садржи опасне компоненте

Карактер отпада: Опасан

Место настанка: Јама, електро радионице, остали погони рудника и канцеларије у којима се користи информатичка опрема.

Поступање са отпадом: Руководиоци на чијим погонима настаје електронски и електрични отпад, организују његово пребацивање у складиште одређено за депоновање ове врсте отпада, и о томе обавештавају одговорно именовано лице за управљање отпадом у руднику. Пре самог складиштења, неопходно је, ако је то технички примењиво, расклапање опреме и апарата и раздвајање њихових компонената према врсти саставног материјала. Отпад се складишти разврставањем према врсти саставне компоненте у наменским контејнерима или кутијама.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Редовни преглед и сервисирање опреме
- Правилно и савесно руковање опремом и уређајима
- Набавка опреме од лиценцираних и сертифицираних добављача

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Правилно одлагање у адекватним складиштима и паковањима
- Отпад збрињавати само преко оператера који поседују уредно прибављену дозволу за управљање овом врстом отпада, надлежног Министарства

9.5. Упутство за поступање са флуоресцентним цевима и другим сијалицама које садрже живу

Шифра отпада из Каталога отпада:

20 01 21*- Отпадне флуоцеви и други отпад који садржи живу

Карактер отпада: Опасан

Место настанка: Отпад настаје на свим погонима и местима где се користе флуоресцентне светиљке и друге сијалице за осветљавање простора и просторија.

Поступање са отпадом: Отпадне флуоресцентне цеви се одлажу у наменске контејнере како не би дошло до цурења живе и контаминације медија животне средине. Руководилац електро службе се стара да се отпад безбедно допреми до локације на којој се депонује ова врста отпада и о свакој новонасталој количини отпада обавештава одговорно именовано лице за управљање отпадом на руднику у облику обрасца дневне евиденције отпада.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Избацивање из употребе ове врсте светилки и замена другом врстом
- Набавка признатих и лиценцираних производа који не садрже опасне материје

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Складиштење у адекватним и наменским контејнерима
- Спречавање сваког другог вида депоновања осим на прописаним локацијама

9.6. Упутство за поступање са отпадним хемикалијама

Шифра отпада из Каталога отпада:

16 05 06- Отпадне лабораторијске потрошене хемикалије

Карактер отпада: Опасан

Место настанка : Лабораторија, Комунални сектор.

Поступање са отпадом: Хемикалије које су неупотребљиве за сврху за коју су првобитно биле намењене, морају се складиштити у непропусним и затвореним посудама, које имају одговарајућу ознаку врсте хемикалије која се одлаже и категорију хемикалије из каталога отпада. Није дозвољено мешање различитих врста хемикалије.

На видним местима треба да постоје знакови упозорења и обавештење. Уколико се хемикалије запале, пожар се не може и не сме гасити водом већ апаратима за гашење пожара. Управницима и руководиоцима у чијим погонима се стварају отпадне хемикалије, старају се о томе да отпадна хемикалија буде безбедно отпремљена у складиште одређено за прихват ове врсте отпада у оквиру рудника а количину отпада пријаве лицу које је задужено за управљање отпадом у руднику.

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Правилно и пажљиво руковање хемикалијама;
- Складиштење у наменским посудама које спречавају контаминацију воде и земљишта;
- Привремена складишта требају бити наткривена, а ако се налазе у затвореним просторијама обезбедити адекватан систем вентилације и заштиту од пожара;
- Под складишта мора бити од бетона или друге непропусне подлоге;
- У складиштима и на местима где се врши манипулација хемикалијама неопходно је имати адсорбент за брзо упијање и прикупљање у случајевима када дође до просипања хемикалија.

9.7. Упутство за поступање са отпадним уљним емулзијама

Шифра отпада из Каталога отпада:

13 08 02* – отпадна уљна емулзија

Карактер отпада: Опасан

Место настанка: Отпадна уљна емулзија настаје као нуспроивод рада компресорског постројења које увлачи ваздух из спољашње средине и помоћу притиска и клипова сабија ваздух у линију, одакле одлази у јамске просторије где је намењен за рад јамских машина неопходних у процесу. Количина отпадне уљне емулзије у многоне зависи од временских услова (у сушном периоду је знатно мања јер је слаба влажност ваздуха).

Поступање са отпадом: Отпадна емулзија се мора прихватити и складиштити у посудама које су затворене и израђене од материјала који је отпоран на опасне материје које су у њима, које обезбеђују непропустљивост, заштићене су од атмосферских утицаја и смањују ризик од њихових опасних својстава по животну средину и здравље људи. Посуде морају бити у непропусној танквани која може да прими целокупну количину отпада у случају удеса.

Упакован опасан отпад мора да буде обележен видљиво и јасно са одговарајућом **НАЛЕПНИЦОМ** у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (члан 8.). Није дозвољено мешање различитих врста уљних емулзија, уља, мазива или других опасних материја. Претакање и истакање опасне материје се мора вршити на местима одређеним за ту намену, где постоји непропусна подлога. У затвореним просторијама где се привремено складиште отпадна уљна емулзија, мора постојати адсорбент (песак, струготина, пиљевина, земља или друга врста адсорбента), којим се третирају сва зауљене површине или уља услед просипања- цурења. Зауљени материјал мора се покупити и ускладиштити као новостворени отпад, са којим се поступа по упутству за руковање са зауљеним материјалима и адсорбентима.

На видним местима поставити знакове упозорења и обавештења. Уколико дође до паљења, пожар се не може и не сме гасити водом већ апаратима за гашење пожара.

Управници и руководиоци, у чијим погонима настаје отпадна уљна емулзија, старају се о томе да се отпад безбедно допремљени у привремено складиште одређено за прихват у оквиру рудника. Сваку новонасталу количину отпадне уљне емулзије, пријавити одговорном именованом лицу задуженом за управљање отпадом у руднику у оквиру образаца дневних евиденција отпада.

Мере спречавања настајања и смањења отпада:

- Редовно одржавање компресорског постројења
- Обезбеђивање бачве већег капацитета са испусним вентилом, која ће служити за сепарацију уљне од водене фазе у емулзији

Мере спречавања негативног утицаја на животну средину:

- Предузимање техничко-технолошких мера ради спречавања загађивања околног земљишта
- Забрана претакања на местима на којима нису предузете адекватне мере заштите ЖС, земљишта и подземних вода
- Складиштење у наменским посудама у привременим складиштима обезбеђеним од неовлашћеног приступа
- Привремена складишта требају бити у складу са Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (означена, наткривена, ограђена, закључана) са системом вентилације уколико су у затвореном простору
- Под у складиштима мора бити од непропусне подлоге
- Обезбедити количине новог адсорбента за брзо упијање у случајевима прпсипања уљне емулзије

НАПОМЕНА 2: ПОСТУПАЊЕ СА ОПАСНИМ ОТПАДОМ И КОНАЧНО ЗБРИЊАВАЊЕ:

Опасан отпад привремено складиштити унутар локације произвођача/власника отпада на местима која су технички опремљена. Отпад не може бити привремено складиштен на локацији произвођача, власника и/или другог држаоца отпада дуже од 36 месеци по чијем се истеку отпад мора предати на третман, односно поновно искоришћење или одлагање. Коначно збрињавање опасног отпада спроводи се путем јавних лицитација у складу са условима прописаним техничких спецификација за сваку врсту отпада засебно и уговора са овлашћеним оператером са свим припадајућим дозволама надлежног Министарства. **Свака испорука отпада мора бити пропраћена неопходном законском документацијом-Документ о кретању отпада, записник о примопредаји отпада и отпремница са мерном картицом.** Осим израде наведене документације у одговарајућем броју копија (Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање) која се шаље оператеру и оставља у архиви рудника, **попуњава и образац претходног обавештења** који се доставља искључиво електронски Агенцији за заштиту животне средине, приступом страници и уносом у информациони систем Националног регистра извора загађивања.

10. ЗАКОНСКЕ ОБАВЕЗЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЕШТАВАЊА И ПРЕДАЈЕ ОПАСНОГ/НЕОПАСНОГ ОТПАДА

На основу члана 75. Закона о управљању отпадом- **Извештавање**, произвођач отпада дужан је да води и чува дневну евиденцију о отпаду и доставља редовни годишњи извештај Агенцији за заштиту животне средине. Сви рудници имају обавезу да воде дневну евиденцију о генерисаном отпаду на прописаном обрасцу. Дневна евиденција се води за сваку врсту отпада посебно, на обрасцу ДЕО 1 - Дневна евиденција о отпаду произвођача отпада, који је дат као Прилог 1 Правилника о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упутством за његово попуњавање („Службени Гласник РС“, бр. 7/2020 и 79/2021). Попуњавање образаца дневне евиденције има за циљ правилно и ефикасно формирање и вођење система праћења и евиденције о управљању отпадом у предузећима која имају обавезу годишњег извештавања. Формирање овог система захтева значајно ангажовање запослених у свим радним јединицама предузећа од набавке и комерцијале до производње и продаје, али једном уведен систем се лако одржава успостављањем јасне процедуре вођења евиденције и одређивање задужене особе за те активности. Обрасци дневне евиденције се воде свакодневно за сваку врсту отпада појединачно. Податке је могуће добити мерењем, прорачуном или проценом. Податак добијен мерењем је најбољи и најквалитетнији, док податак добијен проценом може бити увек предмет додатне анализе и успостављања ефикаснијих метода одређивања. У складу са законским и подзаконским актима, правна лица чије активности доводе до загађивања животне средине у смислу емисија загађујућих материја у ваздух, воду и тло, као и субјекти који генеришу и управљају отпадом, у обавези су да о томе воде дневне евиденције и годишње извештаје и достављају их надлежним републичким и локалним органима.

10.1. Извештавање Агенцији за заштиту животне средине

Достављање података за Национални регистар извора загађивача врши се путем прописаних образаца Агенције за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину (обухватајући период од 1. јануара до 31. децембра). Национални регистар извора загађивања води Агенција за заштиту животне средине, и он садржи систематизоване податке о изворима загађивања, врстама, количинама, начину и месту испуштања загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште, као и о количинама, врсти, саставу и начину третмана и одлагања отпада. Систем је оптимизован за рад у Internet Explorerу. Отварање странице за унос података у информациони систем Националног регистра извора загађивања приступа се путем отварања следећег линка (www.sepa.gov.rs). Након потврде корисничког имена и лозинке отвара почетна страница НРИЗ-а на којој се налази основни, падајући мени, у коме су сви обрасци који се попуњавају у годишњем извештају агенцији. Сваку од наведених категорија података неопходно је попунити и запамтити након попуњавања. Тачније, у области управљања отпадом, треба попунити :

1. Матични подаци,
2. Обрасци,
 - општи подаци (образац 1),
 - производња отпада (образац 5)
3. Извештаји

Матични подаци отварањем ове категорије података, у падајућем менију појављују се:

- подаци о предузећу,
- подаци о постројењима и

- листа особа

При отварању података о предузећу појављује се ЈП ПЕУ “Ресавица” са основним административним подацима везаним за предузеће, као што су ПИБ, матични број, шифра делатности и слично. То је само потврда да се налазимо на правом месту.

По отварању података о постројењима појављују се основни подаци везани за део предузећа, који је улогован на информациони систем, као што су: адреса, број телефона, факс, имејл адреса као и извори загађујућих материја и број њихових испуста. Значајан део ових података је непромењен тако да је потребно само извршити контролу и наравно изменити оно што је у односу на претходну извештајну годину ново.

По отварању менија за листу особа појављују се подаци везани за одговорне особе по деловима предузећа, односно за сваки од рудника у компанији ЈП ПЕУ “Ресавица”.

Обрасци отварањем ове категорије података, у падајућем менију појављује се страница где се кликом на сваку од видљивих подкатегија улази на одговарајући образац који се попуњава за претходну извештајну годину.

Производња отпада (образац 5)

По уласку на почетну страницу сајта агенције за заштиту животне средине и избору одељка “обрасци”, изабрати у новоотвореном падајућем менију “производња отпада (образац 5 или ГИО1).

Тада је потребно извршити унос тражених података за све видљиве категорије у падајућем менију. Треба напоменути да је унос за сва поља која су означена звездом *, **обавезан** те да је предаја извештаја без попуњавања ових поља немогућа. Подаци о свакој категорији отпадне материје која постоји у евиденцији рудника, морају да одговарају стању истих у извештају државној агенцији. Количина отпада на крају године мора одговарати збиру генерисаног отпада у извештајној години и количине отпада на крају претходне године.

Уколико је пак у току извештајне године вршена предаја отпада неком од овлашћених оператера, на даље поступање (третман или одлагање), новонастале промене треба такође унети. У том случају, потребно је по уносу количине створеног отпада у току године у поље УПРАВЉАЊЕ, унети податке коме и у којој количини је отпад предат на третман или одлагање.

Крајњи рок за слање годишњег извештаја агенцији за заштиту животне средине је 31.03. текуће за прошлу извештајну годину. Поред овог начина извештавања, субјекти извештавања имају обавезу прописану од стране Агенције за заштиту животне средине, да доставе Агенцији и одштампан, попуњен образац прописно потписан и оверен од стране одговорног лица на поштанску адресу Агенције: Руже Јовановића 27а,11160 .

10.2. Годишње извештавање републичког завода за статистику

У оквиру годишњег извештавања републичком заводу за статистику сви рудници, попуњавају упитник ОТ-С1. У складу са законским и подзаконским актима, (закон о званичној статистици) правна лица чије активности доводе до загађивања животне средине у смислу стварања отпадних материја, односно сви они који обављајући делатност за коју су регистровани, стварају отпад, дужни су да попуне упитник обавезе истраживања о створеном отпаду (ОТ-С) за извештајну годину и доставе га у папирној или електронској форми надлежним извештајним јединицама.

10.3. Документ о кретању отпада

Према Закону о управљању отпадом („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16, 95/2018 -др.закон и 35/2023) на основу члана 45. кретање отпада прати посебан документ о кретању отпада, осим отпада из домаћинства. ЈП ПЕУ “Ресавица” са свим припадајућим рудницама као власник отпада, је дужан да класификује отпад пре отпочињања кретања

отпада и попуњава документ о кретању отпада или документ о кретању опасног отпада. Рудници морају чувати копије докумената о отпреми отпада све док не добију примерак попуњеног документа о кретању отпада од примаоца којим се потврђује да је отпад прихваћен. Ако наведени произвођачи тј. власници отпада у року од 15 дана не приме примерак попуњеног документа о кретању отпада од примаоца, покрећу поступак провере кретања отпада и о налазу извештавају надлежно министарство. Такође, имају обавезу да чувају комплетирани документ о кретању отпада најмање две године.

Образац Документа о кретању отпада састоји се од четири истоветна примерка. Први примерак задржава власник отпада. Други примерак задржава превозник отпада. Трећи примерак задржава прималац отпада. Четврти примерак прималац отпада враћа произвођачу/власнику најкасније у року од 10 дана од дана пријема отпада.

10.4. Документ о кретању опасног отпада

На основу члана 46. Закона о управљању отпадом кретање опасног отпада прати посебан Документ о кретању опасног отпада који попуњава власник и свако ко преузима опасан отпад од привредног друштва. Образац Документа о кретању опасног отпада састоји се од шест истоветних примерака од којих први примерак представља претходно обавештење. Образац претходног обавештења се доставља искључиво електронски Агенцији за заштиту животне средине уносом у информациони систем Националног регистра извора загађивања, најмање 48 сати пре започињања кретања отпада. Без унетог претходног обавештења у законски прописаном року, Документ о кретању опасног отпада није могуће креирати.

Претходно обавештење је могуће одјавити најкасније закључно са предвиђеним даном почетка кретања опасног отпада. Уколико произвођач, односно власник отпада, у наведеном периоду не одјави претходно обавештење, а кретање отпада не започне, потребно је да се писмено обрати Агенцији са изјавом У претходном обавештењу се попуњавају сви подаци – Део А, Део Б, Део Ц и Део Д са подацима о произвођачу, односно власнику отпада, транспортеру и примаоцу отпада, врсти и процењеној количини отпада, класификацији отпада, врсти превоза и одредишту, као и процењеним датумом предаје наведеног отпада, коју је потписао произвођач, односно власник. Креирањем претходног обавештења и његовим попуњавањем, аутоматски се у информационом систему добија образац Документа о кретању опасног отпада попуњен са свим подацима, који је потребно одштампати у 5 копија директно из информационог система, како би сви учесници у кретању отпада правовремено имали своју копију.

За податке који у претходном обавештењу не морају бити прецизни (процењени су), могуће је касније, у законском року од 15 дана од почетка кретања опасног отпада, урадити корекције у Документу о кретању опасног отпада. Уколико се тачна маса отпада измерена код примаоца отпада разликује од процењене масе у најави, претходни власник опасног отпада је дужан да ту количину измени у електронском обрасцу Документа о кретању опасног отпада у информационом систему Националног регистра извора загађивања.

Најкасније 15-тог дана од почетка кретања опасног отпада неопходно је у Информационом систему извршити потврду Документа, након чега се подаци у Документу више не могу мењати и чиме се закључује процес кретања опасног отпада. Овим се добија комплетан документовани доказ да су операције управљања наведеним отпадом извршене у складу са Законом. Уколико произвођач/власник опасног отпада не изврши потврду Документа о кретању опасног отпада у законском року, подаци ће бити достављени министарству које ће започети поступак провере кретања отпада. Произвођач/власник опасног отпада у сваком тренутку може да прегледа сва документа која је креирао у информационом систему Националног регистра. Претходни власник опасног отпада у року од 15 дана од дана пријема овереног и потписаног шестог примерка, електронски доставља Документ о кретању опасног отпада, уносом података о тачној количини отпада, као и

тачним датумом предаје наведеног отпада у информациони систем Националног регистра извора загађивања Агенције за заштиту животне средине.

11. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

За заштиту животне средине и за правилно поступање са отпадом одговорни су сви запослени у свом домену рада. Због тога је потребно да буду обучени и да се константно ради на подизању свести запослених. Одговорност у процесима управљања отпадом подједнако имају сви запослени. Наиме, од процеса препознавања врсте отпада, правилног примарног разврставања, манипулације, складиштења, припреме за транспорт и других активности, одговорност и основно знање морају имати непосредни извршиоци, одговорно лице, директор као и сва друга лица (нпр. руководиоци организационих јединица, нови запослени). Међутим у складу са законом највећу одговорност имају директор и одговорно лице, првенствено у смислу праћења процеса управљања отпадом, имплементације законске регулативе, процеса и мера, планирања инвестиција, обуке и информисања запослених и других активности.

Одговорност директора (или другог овлашћеног лица) је:

- именовање лица одговорног за управљање отпадом у складу са законом;
- именовање замене у случају дуже одсутности или напуштања предузећа именованог лица;
- обезбеђивање ресурса за управљање отпадом (финансијских, људских);
- у сарадњи са лицем задуженим за управљање отпадом формирање тимова за спровођење активности на реализацији циљева плана управљања отпадом, надзор над спровођењем активности на реализацији циљева плана управљања отпадом, мера из предметне студије или др.;
- налагање корективно-превентивних мера у случају потребе и надзор над имплементацијом истих.

Одговорности лица за управљање отпадом (одговорно лице) су да:

- организује и врши надзор над пословима управљања отпадом;
- обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом;
- обезбеди одвојено сакупљање отпада, према врсти, а у складу са потребом будућег третмана отпада;
- обезбеди складиштење отпада на безбедан начин, односно на начин који не нарушава здравље људи и животну средину, у складу са важећим прописима и стандардима;
- организује предају отпада привредном друштву или другом правном лицу овлашћеном за сакупљање односно управљање отпадом;
- води евиденцију о отпаду који настаје, који се предаје или одлаже, омогући надлежном инспектору контролу над локацијама, објектима, постројењима и документацијом;
- предлаже мере превенције, смањења, поновног искоришћења и рециклаже отпада;
- прати спровођење закона и других прописа о управљању отпадом;
- сачињава потребне извештаје и доставља их надлежним органима и организацијама, у складу са законом;
- ажурира план управљања отпадом у складу са законом.

Лице одговорно за управљање отпадом је одговорно за свакодневно функционисање и надзор система за управљање отпадом. Такође врши надзор и предлаже мере из области безбедности на раду и противпожарне заштите приликом примарне манипулације различитим врстама отпада. Лице одговорно за управљање отпадом прати усклађеност са законском регулативом, о томе обавештава генералног директора и предузима мере у случају одступања.

12. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЗДРАВЉА ЉУДИ ПРИЛИКОМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У ЈП ПЕУ “РЕСАВИЦА”

Неадекватно поступање са отпадом представља један од највећих еколошких проблема у нашој земљи коме до недавно није поклањана одговарајућа пажња. Опасан отпад због потенцијално високог ризика по животну средину и здравље људи представља велики проблем у систему управљања отпадом. Опасне материје су све материје које би због количине, концентрације, физичких или инфективних својстава могле да представљају значајан ризик по здравље људи или животну средину уколико се ослободе или излију. Опасне материје се налазе у многим производима који нас окружују, као што су искоришћене батерије, боје и лакови, различите хемикалије, отпадно моторно уље и др. Такав отпад садржи материје које могу бити токсичне, канцерогене, мутагене, инфективне, запаљиве, а које кроз земљиште и воде улазе у биолошки ланац и могу узроковати обољевање људи и штетно деловати на остали живи свет. Закон о управљању отпадом је по питању опасног отпада врло јасан, али велике количине таквог отпада још увек непотребно завршавају на комуналним одлагалиштима или дивљим депонијама, што представља велику опасност за здравље људи и животну средину.

Последице које узрокују опасне материје могу бити акутне и хроничне. Акутне настају након краткотрајне изложености (нпр. опекотине узроковане корозивним материјама, удисање токсичних гасова, иритација очију) и обично су одмах видљиве. Хроничне последице настају након дугорочне изложености која је често слабог интензитета и могу се манифестовати тек након много година, па су тешко предвидиве, а самим тим и њихов узрок се тешко може утврдити.

12.1. Мере заштите животне средине

У свакодневном раду у ЈП ПЕУ “Ресавица”, постоји мали ризик од локалног загађивања животне средине у случају просипања опасног отпада, пре свега течног, приликом чега може доћи до локалне контаминације земљишта или воде. Ради спречавања оваквих ситуација и минимизације последица у оваквим случајевима запослени ће примењивати следеће мере сагласно својој индивидуалној одговорности:

- стална едукација и информисање запослених - вршити континуирану обуку и информисање запослених у рудницима ЈП ПЕУ “Ресавица” да би се исти оспособили за реаговање у оваквим ситуацијама;
- све отпадне материје које имају употребну вредност није дозвољено бацати ни уништавати већ их је неопходно, разврставати и чувати на безбедан начин до предаје овлашћеном оператеру на даљи третман;
- сав чврсти отпад који нема употребну вредност, а по својим карактеристикама не спада у штетне и опасне материје, одлагати у контејнер који празни надлежно комунално предузеће;
- уколико се уоче оштећења на посудама у којима је ускладиштена опасна материја-извршити њихову санацију или набавити нове;
- израдити одговарајућа техничка упутства и процедуре за рад са отпадом у објектима ЈП ПЕУ “Ресавица”;
- забрањено је спаљивање отпада или било које друге врсте горивог материјала на отвореном простору постројења и у унутрашњости просторија;
- контрола над спровођењем поступака управљања отпадом;
- отпадна уља држати у оригиналној амбалажи до предаје овлашћеном оператеру;
- забрањено је мешање различитих врста отпада;
- уколико дође до акцидентне ситуације обавестити надлежног руководиоца о истом - сви запослени који су узроковали или учествовали у удесу су обавезни да о удесу обавесте надлежног руководиоца;

- обавештавање лица надлежног за управљање отпадом - сви запослени који су узроковали или учествовали у удесу су обавезни да о удесу обавесте лице одговорно за управљање отпадом;
- локализовање удеса - актери у удесу су дужни да, у случају просипања, брзо реагују посипањем апсорбентом и да спрече ширење просутог течног отпада. Ово се постиже тако што се место посипа адсорбентима, који имају за циљ да за себе вежу течну фазу. Резултат је контаминиран апсорбент;
- контаминиран апсорбент се одлаже и складишти у складу са прописима и третира се као опасан отпад;
- санирање локације удеса - након локализовања удеса приступа се његовом санирању. Ове активности предузимају радници ангажованих специјалистичких фирми или запослени у случају удеса мањих размера;
- рекултивација - враћање локалитета у првобитно стање, што обично обављају радници ангажованих специјалистичких фирми.

Управљање наведеним аспектима животне средине и ниским ризицима остварује се системским приступом и применом одређених процедура система менаџмента заштитом животне средине којима се дефинише:

- управљање отпадом;
- идентификација аспеката животне средине;
- спровођење мера заштите животне средине;
- управљање опасним материјама.

12.2. Мере заштите здравља људи

У поступку реализације активности/процеса везаних за управљање отпадом дешавају се или могу да се десе следећи специфични опасни догађаји - опасности и штетности на радном месту и у радној околини.

Ове опасности и штетности могу се груписати по следећем:

- хемијске штетности - хемијски отпад (могућност удисања, гушења, уношења у организам, продора у тело кроз кожу, опекотине, тровања и сличних опасних догађаја при манипулацији са отпадом);
- опасности које настају при управљању опасним отпадом у транспорту, паковању или складиштењу појединих врста отпада, као што су могућност повређивања запослених при унутрашњем транспорту и кретању радних машина или возила, појаве експлозија или пожара, немогућност или ограниченост правовременог уклањања са места рада и други фактори ризика.

Сагласно прописима у ЈП ПЕУ “Ресавица” урађене су процене ризика којима су била обухваћена сва радна места у секторима. На основу процене ризика на радним местима у целом ЈП ПЕУ “Ресавица” идентификована су радна места са повећаним ризиком, за које су, по потреби, прописане и посебне мере ради смањивања ризика. Са становишта овог Плана управљања отпадом у ЈП ПЕУ “Ресавица” су најзначајнија она радна места на којима запослени долазе у директан контакт са опасним отпадом. У свакодневном раду у објектима ЈП ПЕУ “Ресавица” постоји мали ризик од угрожавања људског здравља, у случају просипања опасног отпада, пре свега течног. Ради минимизације последица у оваквим случајевима запослени ће примењивати мере сагласно својој индивидуалној одговорности. Мере које се предузимају у циљу минимизације штетног деловања на људско здравље могу се вртати у опште и специфичне.

Опште мере могу бити:

- појачана контрола примене прописаних личних и колективних заштитних средстава;
- поштрена казнена политика;

- обавеза провере квалификација и обучености запослених из области БЗР - увести обавезу контроле обучености запослених из области БЗР од стране њихових непосредних руководиоца приликом њиховог распоређивања на радне задатке;
 - опремање запослених личним заштитним средствима сагласно ризицима који су у вези са радним местом на коме запослени ради;
 - периодично проверавање исправности опреме;
 - објекте ЈП ПЕУ "Ресавица" опремити комплетима за пружање прве помоћи;
 - вршити проверу комплета прве помоћи једном годишње од стране интерног, оцењивачког тима у оквиру припреме за ресертификациону екстерну контролу.
- Специфичне мере се односе на мере у случају ступања у контакт са опасним отпадом нпр: флуо-цеви (жива тј. тешки метали), електрични и електронски отпад, отпадна уља и сл.

13. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА ПРИЛИКОМ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ У ЈП ПЕУ "РЕСАВИЦА"

У упутствима која се израђују у рудницама за сваку врсту отпада која је запаљива одређују појединачне мере заштите од пожара и експлозије. Ове мере су обавезујуће за спровођење, и са истима се морају редовно упознавати лица која врше манипулацију са овом врстом отпада.

Предвиђене активности у овом плану имају за циљ да обезбеде:

- Заустављање даље деградације животне средине, услед различитих облика непрописног поступања са отпадом у рудницама ЈП ПЕУ, кроз контаминацију воде, ваздуха и земљишта;
- Заштита здравља запослених;
- Задовољење законских обавеза;
- Одрживи развој и контролисано коришћење природних богатстава.

У циљу спровођења адекватне заштите од пожара и експлозија, у току редовног рада ЈП ПЕУ "Ресавица", неопходно је стално спроводити низ предвиђених мера, према Закону о заштити од пожара ("Сл. гласник РС" број 111/09, 20/2015, 87/2018 и 87/2018.-др.закон), Правилнику о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара ("Сл. гласник РС", бр.3/2018), као и осталим законским документима из важеће регулативе за ову област. Све превентивне мере заштите од пожара, општи поступци у случају појаве пожара, који су наведени у наставку текста, односе се и потребно их је примењивати на локацијама рудника где је одређен простор за привремено складиштење генерисаног отпада, без обзира да ли се ради о неопасном или опасном отпаду.

13.1. Превентивне мере заштите од пожара

У смислу спровођења превентивних мера заштите од пожара, како би се могућност појаве пожара свела на најмању могућу меру, у току експлоатације објеката потребно је урадити следеће:

- изградити План заштите од пожара, у складу са Законом о заштити од пожара ("Сл. гласник РС" број 111/09, 20/2015, 87/2018 и 87/2018.-др.закон) којим се дефинишу сигурни извори и довољне количине воде, минималан број оспособљених кадрова и остала потребна опрема за гашење пожара у предметним објектима на локацији;
- обезбеди хидрантска мрежа за потребе гашења почетних пожара који се гасе водом;
- обезбеди приступ Ватрогасној јединици преко прилазних саобраћајница, за случај потребе.

Планом заштите од пожара предвидети спровођење следећих мера:

- прилазне саобраћајнице одржавати проходним и на њима забранити задржавање и паркирање возила, као и одлагање било каквог материјала или опреме;
- ватрогасно - спасилачку јединицу упознати са оперативним Планом заштите од пожара,

а организовати и заједничке вежбе гашења пожара, уз коришћење технике јединице и уређаја, опреме и средстава за гашење пожара ради вежбе акцидентне ситуације;

- у зонама опасности од избијања пожара, не смеју се налазити материје и уређаји који могу проузроковати пожар или утицати на његово ширење. У овим зонама опасности забрањено је уношење отвореног пламена, заваривање, рад са алатом који варнички, уношење отвореног пламена и у складу са тим морају бити постављени знакови забране и упозорења;
- на локацији за гашење почетних пожара предвидети одговарајуће противпожарне апарате;
- запослени морају бити упознати са физичко - хемијским особинама материја које су у употреби у предметном привременом складишту, начином спровођења превентивних мера заштите од пожара и експлозија приликом њиховог коришћења, као и са употребом уређаја, опреме и средстава за гашење пожара;
- манипулацију са опасним материјама (истовар, истакање, претовар, претакање, пресипање и др.) могу да врше само за то стручно оспособљена лица;
- у случају акцидентата са отровним материјама стриктно се придржавати конкретних упутстава за поступке у оваквим ситуацијама, а са упутствима упознати све раднике;
- вршити редовно одржавање објеката и контролу инсталација;
- периодична обука радника из области заштите од пожара, препорука је да се теоријска обука врши сваке године а практична обука сваке треће године;
- предвидети редовно одржавање околине објекта и ограда уклањањем траве, корова и други отпадни материјала, ради спречавања проширења пожара са околног терена према објектима.

Нередовно, односно некавалитетно извршавање послова одржавања, ремонта и сл., може проузроковати појаву пожара, експлозија или хаварија, тако да је неопходно предузимати следеће техничке и друге мере заштите како би се избегле ове ситуације:

- одржавање уређаја, опреме и инсталација вршити по упутствима произвођача и у прописаним законским роковима (у складу са техничким прописима, нормативима и упутствима произвођача), а на основу утврђених конкретних планова одржавања. У том циљу устројити и водити одговарајућу документацију и евиденцију;
- замену уређаја, опреме и инсталација вршити по истеку рока њиховог трајања (осим у случајевима када се испитивањима утврди и докаже њихова функционалност), али и раније, уколико се по извршеним периодичним испитивањима утврди да је дошло до промена карактеристика које утичу на функционалност и безбедност;
- уколико радове на одржавању, ремонту, реконструкцији, испитивањима и сл. изводе трећа лица, у Уговор о међусобним обавезама уносе се одредбе о поштовању мера заштите од пожара, као и одредбе о начину контроле спровођења мера и одговорности за њихово не спровођење;
- запослени у чији делокруг послова спада одржавање појединих уређаја, опреме и инсталација дужни су да врше контролу њихове исправности и правилног функционисања, тако да у случају евентуалног оштећења не изазову пожар, експлозију или хаварију у објектима;
- истрошени материјал, масти, уља, боје, масне крпе, папирна, памучна, пластична и друга амбалажа, као и други отпадни материјал коришћен при извођењу радова одржавања, ремонта и реконструкције, морају се за време рада одлагати у металне посуде са поклопцем, а по завршетку радне смене изнети из радних просторија и одложити на безбедно место према Плану управљања отпадом;
- радови заваривања, резања и лемљења могу се обављати само на местима припремљеним у складу са прописаним нормативима техничке заштите и заштите од пожара;
- заваривање на привременим складишним местима може се обављати само по претходно прибављеном одобрењу, издатом од стране одговорног лица за заштиту од пожара, уз примену свих мера и процедура при заваривању

- код громобранске инсталације потребно је вршити редовну контролу одвода, уземљивача и допунског прибора у складу са законским нормативима;
- ни један посао изградње, доградње или реконструкције не може се вршити без пројектне документације, на коју су претходно прибављене одговарајуће сагласности од надлежних органа;
- приликом извођења радова на бојењу и лакирању употребом запаљивих течности, посебна пажња се мора посветити интензивном проветравању и поштовању мера забране употребе отворене ватре, рада са уређајима који користе отворени пламен и ужарена тела, забрану пушења и др.

13.2. Превентивне мере заштите од пожара и поступак у случају избијања пожара предвиђене Правилима заштите од пожара

- Поправке и интервенције на електричним инсталацијама и уређајима могу вршити искључиво овлашћени запослени или уговорена овлашћена правна лица, а у складу са релевантним стандардима и захтевима атеста за поједине електричне инсталације и уређаје;
- Поправке и интервенције на инсталацији и опреми непосредно организују запослени са посебним овлашћењима и одговорностима а у сарадњи са стручним лицем за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- О поправкама, интервенцијама, одржавању и прегледима на електричним инсталацијама и уређајима, обавезно се води евиденција од стране запослених на одржавању инсталација, опреме и уређаја (инжењери одржавања, техничари, мајстори и сл.) и/или запослени са посебним овлашћењима и одговорностима;
- Забрањено је прикључење нових потрошача електричне енергије, уношење и коришћење електричних решоа, грејалица, калорифера и других извора топлоте без претходно прибављеног, у писаној форми, одобрења стручног лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- Лако запаљиве материје и судови под притиском (плинске боце и боце за аутогено заваривање) не смеју се уносити и користити у објектима ЈП ПЕУ Ресавица без претходно прибављеног, у писаној форми, одобрења стручног лица за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара;
- Лако запаљиве материје и гасови морају се чувати у посебно изграђеном магацину;
- Судовима под притиском могу руковати само стручно оспособљена лица;
- При раду са боцама са кисеоником и ацетиленом забрањено је:
 - Отварати и затварати вентиле масним рукама и крпама;
 - Испитивати непропусност боца, вентила и прикључних направа пламеном или ужареним предметима, већ урањањем у воду или премазивањем сапунице;
 - Вешање на боце радних одела или других предмета кој и могу бити замашћени;
 - Употребљавати неисправне и оштећене манометре, вентиле, црева;
 - Остављати боце без надзора лица која са истим ради;
 - Озлагати боце дуже време сунчевој топлоти или неком другом трајном извору топлоте;
 - Да вентил на боци која је празна буде отворен;
 - У канцеларијским просторијама, архивска документација, не сме се смештати на удаљеност мању од 0,5 т од ГРО, РО, сијаличних места и хидранта;
 - Када се ради о изнајмљивању или закупу пословног простора, у Уговору о закупу мора бити прецизирано ко је одговоран за спровођење мера заштите од пожара а уколико није прецизирано одговорност преузима закуподавац;
 - Пожар може настати у радно време и ван радног времена;
 - Ако настане у радно време обично је на време откривен па се може приступити његовој локализацији и елиминацији. Најближи запослени су дужни да приступе гашењу и локализацији пожара приручним средствима и ПП апаратима и то пре свега на начин без опасности по себе и присутна лица у непосредној околини. У супротном обавезни су да

обавесте територијалну ватрогасну јединицу, органе МУП-а и стручно лице за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара и запослене са посебним овлашћењима и одговорностима;

- Ако је пожар касно уочен и не може се угасити приручним средствима, ПП апаратима, хидрантима, одмах се упућује позив територијалној ватрогасној јединици, органима МУП-а и стручном лицу за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара и запосленима са посебним овлашћењима и одговорностима.

Приликом позива ватрогасне јединице запослени оставља следеће податке:

- назив предузећа;
- локацију објекта ЈП ПЕУ Ресавица, рудник (улица и број);
- врста објекта и материјал који гори;
- фронт горења и површину пожара;
- постоји ли опасност по људе и околне објекте;
- које материје горе и постоји ли опасност од тровања и експлозија;
- број телефона са кога је позвана ватрогасна јединица;
- до доласка ватрогасне јединице, организује се људство према унапред утврђеним радњама овим Правилима и Планом евакуације, у циљу спасавња људи и материјалних добара из пожаром захваћеног објекта;
- пре почетка гашења пожара мора се искључити напајање објекта електричном енергијом, јер се водом не смеју гасити каблови и уређаји под напоном. Уколико се гаси водом, примењује се пуни млаз или распршени млаз, измаглица, у зависности колико се близу може прићи пожару;
- људство се не сме кретати поред каблова и уређаја који електризирају;
- по доласку ватрогасне јединице на место догађаја, стручно лице за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара и запослени са посебним овлашћењима и одговорностима и сви запослени, стављају се на располагање командиру ватрогасне јединице, који преузима даље мере гашења и спашавања и извршавају његова наређења.

Запослени и стручно лице за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара дужни су да у циљу лакше и брже локализације и елиминације пожара, командиру дају корисне информације које обухватају:

- у ком делу објекта ЈП ПЕУ Ресавица је избио пожар;
- какав материјал гори;
- у ком делу је ватра прво примећена, како се ширила и у ком правцу;
- да ли у објекту под пожаром има експлозивне и запаљиве материје и које ако их има;
- да ли унутар објекта има повређених и неевакуисаних људи;
- где су евакуациони путеви;
- распоред и локацију спољашњих и унутрашњих хидраната;
- ако пожар угрожава људске животе, главне снаге се концентришу на њихово спасавање у зпаралелну локализацију пожара.;

У циљу успешнијег руковођења акцијом гашења пожара командир може:

- да забрани приступ и удаљи лица која су у близини пожара;
- да забрани саобраћај поред места пожара уколико оцени да ће акција гашења бити брже спроведена, или ако постоји опасност по лица која се ту крећу; о да нареди евакуацију лица и предмета из суседних објеката који су угрожени пожаром, као и евакуацију технике, папира од вредности и других материјалних добара која би могла бити уништена ватром; о да нареди прекид довода ел. енергије ако то захтевају потребе гашења пожара; о да предузима и друге мере, које ће по његовој оцени бити од користи при гашењу пожара и што мањем уништавању имовине;
- по завршетку интервенције стручно лице за непосредно организовање и спровођење

превентивних мера заштите од пожара је дужно да сачини извештај о току и резултатима ватрогасне интервенције и да га проследи Генералном директору ЈП ПЕУ Ресавица.

- Извештај се пише у два примерка од којих један задржава стручно лице за непосредно организовање и спровођење превентивних мера заштите од пожара.

13.3. Превентивне мере код опреме за гашење

Превентивне мере које се предузимају у овом сегменту су:

- обавезно је за све уређаје, опрему и средства за заштиту од пожара, који се уграђују и постављају на објекту обезбедити јавне исправе - атесте;
- средства и опрему за гашење пожара треба одржавати у исправном стању;
- да би исправно и поуздано функционисао систем за снабдевање водом за гашење пожара редовно треба да се одржавају пумпе на пумпној станици, као и цевоводи и хидранти за гашење пожара. Осим тога, предузима се низ превентивних мера ради спречавања отказа и могућности правовременог одговора на удес односно пожар;
- шахтови и прилази спољним хидрантима мора увек да буду слободни и приступачни;
- у орманима за хидранте (надземне и зидне) мора увек да буде опрема хидраната;
- хидрантска мрежа са уређајима и инсталацијама мора се једном у шест месеци контролисати одмотавањем црева и провером заптивних делова;
- сви вентили који се налазе на путу до хидранта мора увек да буду отворени и исправни;
- редовно шестомесечно мерити притисак у спољној и унутрашњој хидрантској мрежи.

13.4. Превентивне мере у систему за јављање и гашење пожара

Врши се, где је то применљиво, редовна провера исправности и сервисирање у складу Правилником о техничким нормативима за стабилне инсталације за дојаву пожара ("Сл. гласник РС" број 111/09, 20/2015, 87/2018 и 87/2018.-др.закон).

13.5. Превентивне мере обезбеђења снабдевања водом и провера хидрантске мреже

Редовно вршити:

- проверу обезбеђења проточног капацитета и прописаног притиска воде за гашење пожара;
- шестомесечну периодичну контролу проточног капацитета и притиска воде и исправност свих елемената уређаја и опреме у хидрантским ормарићима;
- обезбеђење сталне комплетности хидрантских ормарића;
- уклањање свих ометајућих утицаја за несметан прилаз и манипулисање хидрантском опремом,
- редовна контрола, одржавање и оправка свих хидраната.

13.6. Превентивне мере са апаратима за почетно гашење пожара

- сваки апарат мора имати видно истакнут контролни картон који садржи техничке податке;
- сервисер мора да води евиденцију података о апаратима;
- контрола исправности ватрогасних апарата врши се према одговарајућем стандарду, на сваких шест месеци;
- замену апарата вршити истим типом апарата;
- апарати треба да буду постављени највише на 1,5 m висине;
- апарати који се постављају на отвореном треба да буду заштићени од атмосферских утицаја;
- практична обука руковања апаратима се спроводи према плану обуке.

13.7. Техничке превентивне мере у систему заштите од пожара - Мере одржавања хидрантског развода

У овом сегменту примењивати следеће мере:

- Прилази хидрантима мора увек да буду слободни. Хидранти морају бити приступачни у свако доба, без обзира на временске прилике, како би се могли нормално и без тешкоћа употребити (терен око хидраната држати чист, очишћен од корова);
- Хидрантску мрежу са свим уређајима и арматуром контролисати једном у шест месеци;
- Најмање једном у шест месеци контролисати црева у хидрантским орманима на тај начин што их треба одмотати, детаљно прегледати и, уколико је потребно, променити заптиваче;
- Сви вентили на цевоводу који повезују хидрантску мрежу са извором за снабдевање водом мора да буду увек отворени и на њима не сме бити никаквог пропуштања;
- После коришћења хидрантске мреже црево се мора опрати, добро исушити и намотати на свој носач;
- Ако се у току периодичне контроле утврди да хидрант није употребљив мора се одмах оспособити или заменити. У зимском периоду обезбедити напајање хидранта са главног противпожарног вода и издренирати хидранте; строго забранити ненаменско коришћење хидрантске мреже.

13.8. Опште мере заштите од пожара

Мере заштите од пожара предузимају се при пројектовању, изградњи, адаптацији, реконструкцији и одржавању објеката, инсталација, уређаја и постројења. Посебно се обезбеђују услови за сигурну и брзу евакуацију запослених радника у случају избијања пожара. Поред ових обавезна је примена и следећих мера:

- запаљиве течности могу се ускладиштити само у објекту који је изграђен или адаптиран сходно важећим прописима;
- у просторијама у којима се при раду стварају лако запаљива и експлозивна испарења, запаљиве течности могу се држати само у количинама потребним за рад у једној смени и то у затвореним посудама;
- употребљене запаљиве течности не смеју се просипати у канализациону мрежу;
- запаљиве течности могу се претакати на само за то одређеним местима и у присуству стручног лица;
- масне крпе и друге запаљиве отпатке који се јављају за време рада треба чувати у одређеним посудама, а по завршетку рада посуде празнити на за то одређеним местима;
- на местима где се стварају запаљива испарења и експлозивна прашина, забрањена је употреба и сваки рад са отвореним пламеном, уређајима који варниче, као и уношење било каквих предмета који могу да изазову пожар;
- заваривање апарата може се вршити само на местима одређеним посебном дозволом и уз присуство лица са одговарајућим ватрогасним апаратом;
- на местима и у просторијама које су угрожене од пожара или експлозије морају се поставити видљиви натписи о забрани пушења или уношења отворене ватре;
- ускладиштење робе мора се вршити на прописан начин, да би се избегло закрчење пролаза;
- сви улази и излази, пролази, степеништа морају увек бити слободни за несметан пролаз и евентуалну интервенцију;
- ватрогасни апарати и ватрогасна опрема морају бити увек исправни, постављени и распоређени у објекту према плану заштите од пожара;

- сваки хидрант мора бити видно обележен, снабдевен одговарајућим цревом или млазницом, а испред хидранта забрањено је држати било какве предмете који би ометали хидрант;
- ватрогасни апарати морају имати одговарајућа упутства за употребу и податке о пуњењу.

13.9. Посебне мере заштите од пожара

- Електроинсталација и уређаји у објектима и просторијама ЈП ПЕУ Ресавица морају бити изведени према важећим прописима, а поправке и прегледе могу вршити само стручна лица;
- сви каблови електроинсталације који се налазе на поду морају бити механички заштићени;
- осигурачи морају бити са новим патронима. свако линцовање је најстроже забрањено;
- забрањена је употреба решоа и грејалица са отвореним спиралама;
- ако су прекидачи, прикључнице или утикачи оштећени, напрснути или их уопште нема, треба их заменити, односно поставити;
- сви електрични апарати и уређаји морају бити уземљени, а када нису у употреби и по завршетку радног времена из зидне утикачке кутије;
- нафтни деривати могу се држати у судовима и количинама према важећим прописима и на местима која су одређена планом заштите од пожара;
- ходници и степеништа морају у свако доба бити слободни за пролаз и на њима као и испред њих не сме се држати било какав материјал који је лако запаљив;
- обележени пожарни пут мора увек бити чист и пролазан;
- свако моторно возило мора бити снабдевано апаратом за гашење пожара.

13.10. Остале мере заштите од пожара и експлозије у односу на врсту отпада

У објектима и просторијама ЈП ПЕУ "Ресавица" у односу на врсту отпада треба примењивати следеће мере заштите од пожара:

- у складиштима отпада није дозвољено пушење, употреба отворене ватре, светиљки са пламеном и средстава за паљење, као ни коришћење уређаја и инсталација које могу изазвати пожар и експлозију, употреба алата који варничи, коришћење грејних уређаја са отвореном ватром, ужареним и прекомерно загрејаним површинама, складиштења отпада који је склон запаљењу. О мерама забране морају се на видном месту истаћи упозорења или знаци забране;
- вршити редовно упознавање запослених са опасностима од пожара на радном месту, мерама, употребом средстава и опреме за гашење пожара, поступком у случају пожара, као и са одговорношћу због непридржавања прописаних или наложених мера заштите од пожара;
- најмање једанпут у три године вршити обуку свих радника из области заштите од пожара;
- у току редовног рада обезбедити редовно чишћење приступних и манипулативних површина;
- није дозвољено одлагање сировина као ни отпадних материја на непокривеном и небетонираном простору у кругу складишта опасног отпада;
- сав комунални отпад се одлаже у контејнере који ће се празнити од стране надлежног Комуналног Предузећа;
- амбалажни отпад има пожарни потенцијал, пожари класе А - горење чврстих супстанци, док експлозивни потенцијал није присутан. За гашење ове врсте пожара користити воду и апарате са прахом;
- електронски и електрични отпад и отпадне флуоресцентне цеви само под екстремним условима излагања високим температурама може имати само пожарни потенцијал, пожари А-класе. За гашење ове врсте пожара користити воду и апарате са прахом. Пожар гасити уз

употребу личних заштитних средстава за заштиту респираторних органа због токсичних продукта сагоревања.

- отпадно уље има пожарни потенцијал, јер се могу, под одређеним условима, јавити пожари и експлозије - пожари класе Б, горење течних материјала. За гашење ове врсте пожара користити прах. Приликом операције гашења користити лична заштитна средства за заштиту респираторних органа.

14. АКЦИОНИ ПЛАН

РЕД. БРОЈ	АКТИВНОСТ	ЗАДУЖЕНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ	РОК (ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ)
1.	Обновити извештаје о испитивању отпада (опасан/неопасан)	Одговорна лица за УО у ЈП ПЕУ	Март, 2024.године
2.	Обележавање свих места привременог складиштења отпада	Одговорна лица у рудницима ЈП ПЕУ	Новембар,2024.године и даље
3.	Уређење привремених складишта отпада	Одговорна лица за УО у ЈП ПЕУ и одговорна лица у рудницима ЈП ПЕУ	Јун,2024.године и даље
4.	Формирање нових привремених складишта отпада у складу са указаним потребама	Одговорна лица за УО у ЈП ПЕУ и одговорна лица у рудницима ЈП ПЕУ	Јун,2024.године и даље
5.	Набавка безбедносно заштитне амбалаже за складиштење опасног отпада	Одговорна лица за УО у ЈП ПЕУ	Август,2024.године
6.	Уговорно збрињавање отпада опасног/неопасног преко овлашћених оператера	Одговорна лица за УО у ЈП ПЕУ и одговорна лица у рудницима ЈП ПЕУ	Децембар,2024.године и даље

15. РЕЗИМЕ

План управљања отпадом ЈП ПЕУ “Ресавица”-2023.година, усклађен је са законском регулативом РС и свим припадајућим подзаконским актима из области управљања отпадом. Како је у уводном делу поменуто, план управљања отпадом јесте управљачки инструмент који је законски обавезујућ документ нас као привредног друштва и правног субјекта и као такав служи и као помоћно средство у свакодневном раду лицима која се баве заштитом животне средине и управљање отпадом у хијерархији рада предузећа. У плану су детаљно обрађени сви значајни термини, начела хијерархије, законски оквир, обавезе одговорних лица, све врсте отпада које се генеришу на погонима рудника у саставу “Ресавице”, начини и поступци прикупљања, вођења дневних евиденција отпада, складиштења и обележавања, извештавања и коначног збрињавања отпада преко овлашћених оператера. Такође, обрађена су и упутства везано за поступање са опасним/неопасним отпадом и мерама заштите животне средине и здравља људи као и мерама заштите од пожара и експлозија. Литература која је коришћена приликом обраде и израде овог документа је пре свега из области Закона о управљању отпадом са припадајућим Правилницима и Уредбама, интернет сазнањима, стручним часописима и претходним плановима управљања отпадом.